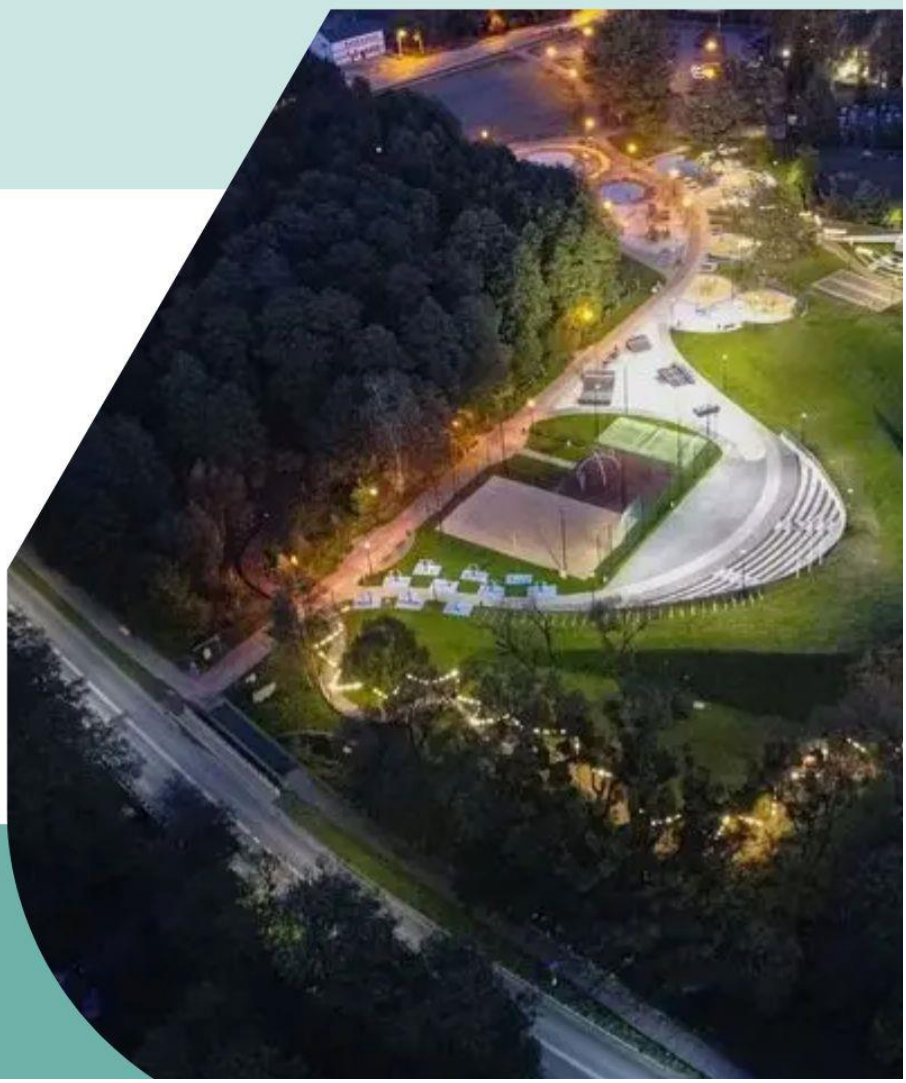

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BORONÓW

do roku 2040

BORONÓW, 2025

Opracowanie

Spis treści

Wstęp	4
1. Wprowadzenie	5
1.1 Uwarunkowania prawne	5
1.2 Metodyka opracowania strategii	7
1.3 Komplementarność	9
1.4 Charakterystyka Gminy Boronów	20
1.5 Wnioski z diagnozy	21
1.6 Analiza SWOT	25
2. Część strategiczna	28
2.1 Wizja i misja rozwoju gminy	28
2.2 Cele strategiczne	29
2.3 Schemat interwencji strategicznej	41
2.4 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	42
2.5 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	50
2.6 Oczekiwane rezultaty planowanych działań	60
3. System wdrażania strategii	63
3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii	63
3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	66
3.3 Finansowanie Strategii	67
Spis tabel i rysunków	69
Załącznik. Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego	70

Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Boronów do roku 2040 powstała w celu zdefiniowania polityki rozwoju gminy w perspektywie długookresowej. Strategia stanowi wsparcie dla władz gminy w strategicznym zarządzaniu jej potencjałami i zasobami oraz ograniczaniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Dokument powstał zgodnie z zasadami modelu partycypacyjno-eksperckiego – w proces jej powstania zaangażowano przedstawicieli Urzędu Gminy Boronów, mieszkańców gminy i ekspertów zewnętrznych.

Niniejszy dokument składa się z trzech części. Pierwsza z nich dotyczy uwarunkowań prawnych oraz komplementarności w stosunku do dokumentów na poziomie regionalnym i krajowym. Zgodnie z przepisami, najważniejszym dokumentem przy opracowywaniu strategii gminy jest strategia województwa, w tym przypadku *Strategia Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”*. Przedmiotowy dokument jest zgodny z zapisami strategii województwa, co pozwala na efektywniejszą realizację założeń strategicznych zdefiniowanych w części planistycznej. W tej części zawarto również wnioski z przeprowadzonej wcześniej diagnozy oraz analizę SWOT będącą podsumowaniem części diagnostycznej – mocnych i słabych stron Gminy Boronów oraz potencjałów i zagrożeń wynikających z uwarunkowań zewnętrznych. W drugiej części zawarto misję, wizję, cele strategiczne i kierunki działań gminy – jest to najważniejszy element dokumentu. Cele i kierunki są odpowiedzią na potrzeby mieszkańców gminy, będących głównymi beneficjentami działań strategicznych. W części planistycznej zawarto także model struktury funkcjonalno-przestrzennej, który stanowi wizualne przedstawienie zamierzeń strategicznych. Dopełnieniem modelu są ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie. W trzeciej części dokumentu zawarto system wdrażania strategii, gdzie zebrano wytyczne dotyczące monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii oraz sporządzania dokumentów wykonawczych. Strategia określa także ramy finansowe i źródła finansowania, które umożliwią realizację jej założeń.

Zadaniem przyjętej strategii jest wspieranie władz samorządowych w sprawnym zarządzaniu gminą oraz możliwość pozyskania środków finansowych na zaplanowane przedsięwzięcia, m.in. w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027. Realizacja założonych celów rozwojowych przyczyni się do wszechstronnego rozwoju gminy i podniesienia jakości życia jej mieszkańców, a także umożliwi urzeczywistnienie wizji sformułowanej w części planistycznej dokumentu.

1. Wprowadzenie

1.1 Uwarunkowania prawne

Podstawą prawną do opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Boronów do roku 2040* jest Uchwała nr 62/VII/2024 Rady Gminy Boronów z dnia 30 grudnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Boronów do roku 2040 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Na kształt i strukturę dokumentu wpływa przede wszystkim Ustawa z dnia marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.). Według zapisów wskazanej ustawy, strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz zawiera:

- *cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym;*
- *kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;*
- *oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;*
- *model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, w tym:*
 - *strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,*
 - *system powiązań przyrodniczych,*
 - *główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,*
 - *główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;*
- *ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie:*
 - *zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,*
 - *zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,*
 - *kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej,*
 - *zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.),*
 - *zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego,*
 - *kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,*

- *zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,*
- *zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,*
- *zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,*
- *zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;*
- *obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566 z późn. zm.) wraz z zakresem planowanych działań;*
- *obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;*
- *system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;*
- *ramy finansowe i źródła finansowania¹.*

Ze względu na to, że strategia powinna być dokumentem silnie uspołecznionym, przepisy prawne wymagają przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy, sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Gliwicach i Poznaniu. Ponadto projekt strategii powinien być konsultowany z Zarządem Województwa Śląskiego, który wyda opinię dotyczącą sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie. Wymogi te wynikają z art. 6 ust. 3 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 46 ust. 1 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), przy opracowaniu strategii rozwoju wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Niniejsza strategia zawiera wszystkie obligatoryjne elementy wskazane w stosownych ustawach. Ponadto została przygotowana zgodnie z najlepszymi praktykami i wskazówkami, które zostały zawarte w dokumencie pn. *Poradnik Praktyczny. Strategia Rozwoju Gminy* opracowanym na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

¹ Art. 10e pkt 3 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.).

1.2 Metodyka opracowania strategii

Analiza <i>desk reseach</i>	Analiza <i>desk research</i> to tzw. analiza danych zastanych. Polegała na przeanalizowaniu dostępnych danych statystycznych i jakościowych znajdujących się w innych dokumentach diagnostycznych, strategicznych oraz statystykach udostępnianych przez m.in. Główny Urząd Statystyczny i Powiatowy Urząd Pracy. Zebrane dane wyselekcjonowano pod kątem przydatności do diagnozy - stanowiły podstawę do wypracowania wniosków na temat badanego obszaru.
Badania ilościowe	Partycypacja społeczna w dokumentach strategicznych jest niezwykle ważna, gdyż pozwala na poznanie opinii mieszkańców na temat funkcjonowania gminy. Rozpoznanie realnych potrzeb mieszkańców, widocznych deficytów oraz oczekiwań pozwala na trafne zidentyfikowanie kierunków działań oraz przedsięwzięć do realizacji. W celu poznania opinii mieszkańców zdecydowano się na przeprowadzenie ankiety w formie papierowej i elektronicznej w styczniu 2025 r. W badaniu udział wzięło 163 mieszkańców, którzy zostali poproszeni o ocenę funkcjonowania gminy w poszczególnych obszarach tematycznych, wskazanie mocnych i słabych stron oraz przewag konkurencyjnych.
Badania jakościowe	Wybraną formą badań jakościowych były warsztaty strategiczne moderowane przez ekspertów, będących wykonawcą dokumentu. Zostały przeprowadzone w celu zebrania pogłębionych informacji na temat zachodzących zmian oraz uwarunkowań rozwojowych mających wpływ na Gminę Boronów. Badania przeprowadzono w styczniu i lutym 2025 r. wśród urzędników, radnych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych oraz zainteresowanych mieszkańców. Dzięki warsztatom uzyskano również informację na temat priorytetów i zadań kluczowych do realizacji.
Analiza SWOT	Analiza SWOT to narzędzie strategiczne, które pozwala ocenić mocne i słabe strony (wewnętrzne czynniki) oraz szanse i zagrożenia (zewnętrzne czynniki) dotyczące rozwoju gminy. Analiza SWOT stanowiła punkt wyjścia do sformułowania celów i kierunków rozwoju zawartych w dokumencie.
Opracowanie misji i wizji	Misja nakreśla ogólny kierunek działań władz gminy, cel nadrzędny i jest uzasadnieniem przyjęcia określonych celów strategicznych. Wizja stanowi natomiast opis pożądanego stanu gminy w perspektywie długookresowej.
Sformułowanie celów i kierunków działań	Cele strategiczne zostały sformułowane na podstawie wniosków z przeprowadzonej diagnozy oraz analizy SWOT. Stanowią również wypadkową wniosków wynikających z badania ankietowego oraz wypracowanych podczas warsztatów. Są odpowiedzią na realne problemy, deficyty i wyzwania zdiagnozowane w gminie, jak również zmieniające się uwarunkowania. Wynikają one bezpośrednio z wypracowanej misji i wizji Gminy Boronów.

Opracowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej to graficzne przedstawienie założeń zawartych w dokumencie. Przedstawia główne elementy strategii i planowane zmiany, a jego opracowanie w formie graficznej sprawia, że jest bardziej przystępny w odbiorze.
Opracowanie części wdrożeniowej	W tej części skupiono się na mechanizmach monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii. Ponadto, rozdział ten zawiera informacje na temat podmiotów zaangażowanych w realizację strategii, ich roli oraz porusza kwestie dotyczące zasad współpracy, a także wskazuje potencjalne źródła finansowania.
Przeprowadzenie procedury środowiskowej	Zapisy strategii zostały zweryfikowane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w kontekście oddziaływania zaplanowanych działań i ich wpływu na środowisko. Dzięki temu możliwe było ocenienie, czy zaplanowane przedsięwzięcia uwzględniają w stopniu wystarczającym kwestie środowiskowe oraz czy możliwe jest odstępnie od przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

1.3 Komplementarność

Jedną z istotnych kwestii przy opracowaniu strategii gminnej jest zapewnienie jej spójności z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Komplementarność oznacza dopełnianie oraz uzupełnianie się wzajemnie działań lub projektów dążących do osiągnięcia wspólnych celów i wizji pomiędzy polityką gminy a polityką powiatu, województwa i kraju.

Strategia Rozwoju Gminy Boronów do roku 2040 jest spójna z dokumentami takimi jak m.in.:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry,
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy,
- Strategia Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+,
- Audyt Krajobrazowy Województwa Śląskiego²,
- Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.,
- Strategia Rozwoju Turystyki na terenie gmin powiatu lublinieckiego na lata 2022-2030,
- Program Rozwoju Dróg Rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego na lata 2022-2030,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boronów, które obowiązuje do końca 2025 r., później zostanie zastąpione planem ogólnym (Gmina Boronów jest w trakcie opracowania planu ogólnego – Uchwała nr 52/VI/2024 Rady Gminy Boronów z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Boronów).

Kluczową rolę przy opracowaniu *Strategii Rozwoju Gminy Boronów do roku 2040* pełni strategia województwa, w tym przypadku *Strategia Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”*, która została przyjęta Uchwałą Nr VI/24/1/2020 z dnia 19 października 2020 r. przez Sejmik Województwa Śląskiego. Według wizji rozwoju zawartej w przytoczonej strategii, województwo śląskie: *będzie nowoczesnym regionem europejskim, o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji,*

² Audyt krajobrazowy województwa śląskiego został przyjęty na mocy Uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego nr VII/12/2/2025 z 17 marca 2025 r. W kwietniu 2025 r. Wojewoda Śląski rozstrzygnięciem nadzorczym nr IFIII.4131.1.38.2025 z 23 kwietnia 2025 r. stwierdził nieważność uchwały Sejmiku Śląskiego, co niesie za sobą konieczność ponowienia procedury uchwałodawczej. Ze względu na wartość merytoryczną opracowania oraz fakt, że w przyszłości zostanie ono ponownie formalnie przyjęte, zdecydowano jednak o uwzględnieniu jego założeń w niniejszej strategii.

zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku. Strategia województwa definiuje cztery główne cele strategiczne, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1 Cele strategiczne i operacyjne zawarte w Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”

Cel strategiczny A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej	Cel strategiczny B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca
Cele operacyjne: A.1 Konkurencyjna gospodarka A.2 Innowacyjna gospodarka A.3 Silna lokalna przedsiębiorczość	Cele operacyjne: B.1 Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych B.2 Aktywny mieszkaniowiec B.3 Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki
Cel strategiczny C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni	Cel strategiczny D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym
Cele operacyjne: C.1 Wysoka jakość środowiska C.2 Efektywna infrastruktura C.3 Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu	Cele operacyjne: D.1 Zrównoważony rozwój terytorialny D.2 Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu D.3 Nowoczesna administracja publiczna

Źródło: opracowanie własne.

Z uwagi na istotność zapisów strategii wojewódzkiej i konieczność ukazania jej spójności ze strategią województwa, poniżej zaprezentowano komplementarność obu dokumentów.

Tabela 2 Komplementarność strategii gminnej ze strategią województwa

Strategia Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”	Strategia Rozwoju Gminy Boronów do roku 2040
Cel strategiczny A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej	2. Wzmacnianie lokalnej gospodarki w oparciu o kluczowe potencjały Gminy Boronów
Cel strategiczny B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca	Cel 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie Boronów
Cel strategiczny C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni	3. Zrównoważony rozwój przestrzenno-funkcjonalny Gminy Boronów 4. Utrzymanie wysokiej jakości środowiska i dostosowanie Gminy Boronów do postępujących zmian klimatu
Cel strategiczny D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym	Cel 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie Boronów 3. Zrównoważony rozwój przestrzenno-funkcjonalny Gminy Boronów

Źródło: opracowanie własne.

W *Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”* wskazano cztery obszary funkcjonalne województwa (subregiony): Północny, Centralny, Zachodni i Południowy. Gmina Boronów znajduje się w obrębie Subregionu Centralnego, dla którego opracowano strategię ponadlokalną pn. *Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 roku*, która

pełni jednocześnie rolę strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Według wizji zawartej w przytoczonym dokumencie, Subregion Centralny: *będzie miejscem nowoczesnym, oferującym wysoką jakość życia jego mieszkańcom w czystych i zielonych obszarach dzięki sprawnie prowadzonemu procesowi transformacji społeczno-gospodarczej, adaptującym się do zmieniającego się otoczenia, wykorzystującym swoje wewnętrzne potencjały, opartym na silnym kapitale społecznym oraz spójnym przestrzennie i zintegrowanym w wielu wymiarach*. Cel horyzontalny strategii brzmi: Subregion Centralny przestrzenią partnerskiej współpracy i zrównoważonego rozwoju. Poniżej wskazano cele strategiczne i przypisane do nich cele operacyjne strategii.

Tabela 3 Cele strategiczne i operacyjne zawarte w Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 roku

Cel strategiczny	Cel operacyjny
CS 1. Subregion Centralny przyjazny środowisku	C 1.1. Poprawa jakości powietrza C 1.2. Zwiększanie odporności miast na zmiany klimatu C 1.3. Zrównoważona gospodarka zasobami i ochrona środowiska
CS 2. Mobilny Subregion Centralny	C 2.1. Dostępna i zrównoważona mobilność miejska
CS 3. Subregion Centralny sprzyjający rozwojowi społecznemu i gospodarczemu	C 3.1. Łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków transformacji C 3.2. Łagodzenie skutków niekorzystnych trendów demograficznych C 3.3. Atrakcyjne warunki życia i zamieszkania C 3.4. Zintegrowana i atrakcyjna oferta turystyczna
CS 4. Subregion Centralny sprawnie zarządzany	C 4.1. Wysoka jakość zarządzania rozwojem Subregionu Centralnego C 4.2. Wysoki poziom kompetencji kadr jednostek samorządu terytorialnego w Subregionie Centralnym C 4.3. Współpraca z otoczeniem wewnętrznym i zewnętrznym Subregionu Centralnego

Źródło: opracowanie własne.

Strategia Rozwoju Gminy Boronów do roku 2040 jest komplementarna wobec zapisów strategii ponadlokalnej, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4 Komplementarność strategii gminnej ze strategią ponadlokalną

Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Boronów do roku 2040
CS 1. Subregion Centralny przyjazny środowisku	3. Zrównoważony rozwój przestrzenno-funkcjonalny Gminy Boronów 4. Utrzymanie wysokiej jakości środowiska i dostosowanie Gminy Boronów do postępujących zmian klimatu
CS 2. Mobilny Subregion Centralny	3. Zrównoważony rozwój przestrzenno-funkcjonalny Gminy Boronów
CS 3. Subregion Centralny sprzyjający rozwojowi społecznemu i gospodarczemu	Cel 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie Boronów 2. Wzmacnianie lokalnej gospodarki w oparciu o kluczowe potencjały Gminy Boronów
CS 4. Subregion Centralny sprawnie zarządzany	Cel 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie Boronów

Źródło: opracowanie własne.

1.3.1 Obszary Strategicznej Interwencji

Według ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 324, 862, 1717) obszary objęte strategiczną interwencją to: *„określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne”*.

W *Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”* wyróżniono OSI krajowe i wojewódzkie. OSI krajowe istotne dla województwa to:

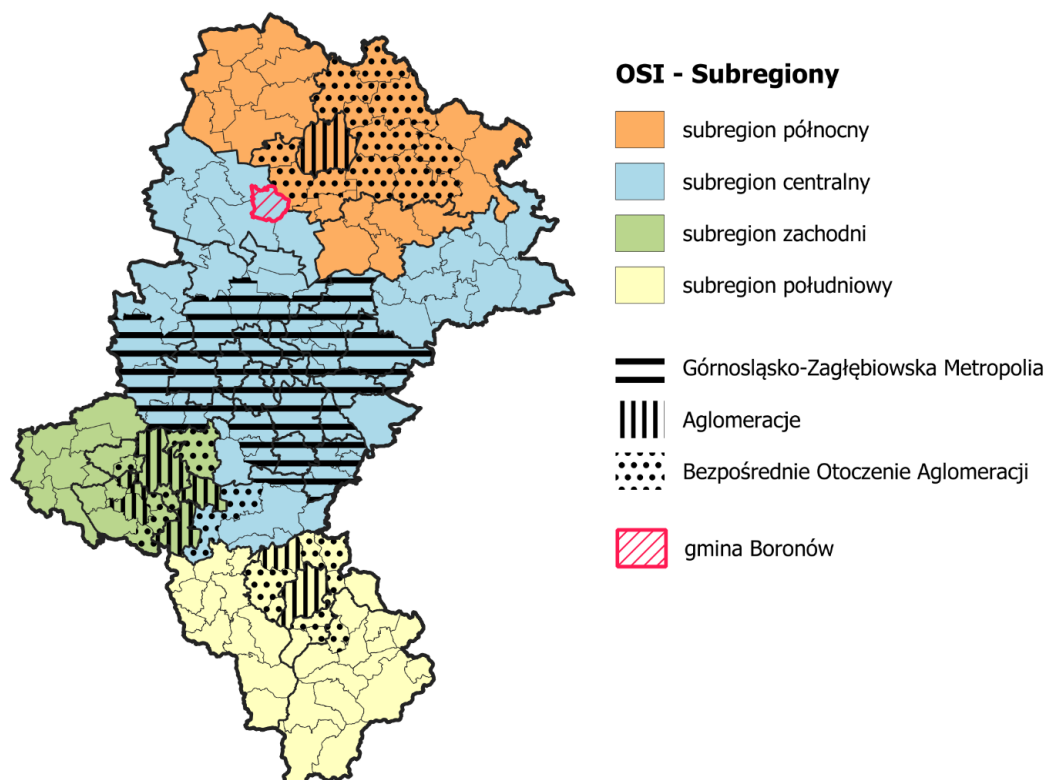
- Śląsk,
- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Całe województwo śląskie, w tym Gmina Boronów wpisuje się w OSI krajowe Śląsk. Ponadto w strategii województwa zdefiniowano pięć OSI regionalnych, które podzielono na dwie grupy:

- OSI konkurencyjne:
 - Obszary cenne przyrodniczo,
 - Ośrodki wzrostu,
- OSI problemowe:
 - gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
 - gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza,
 - gminy w transformacji górniczej

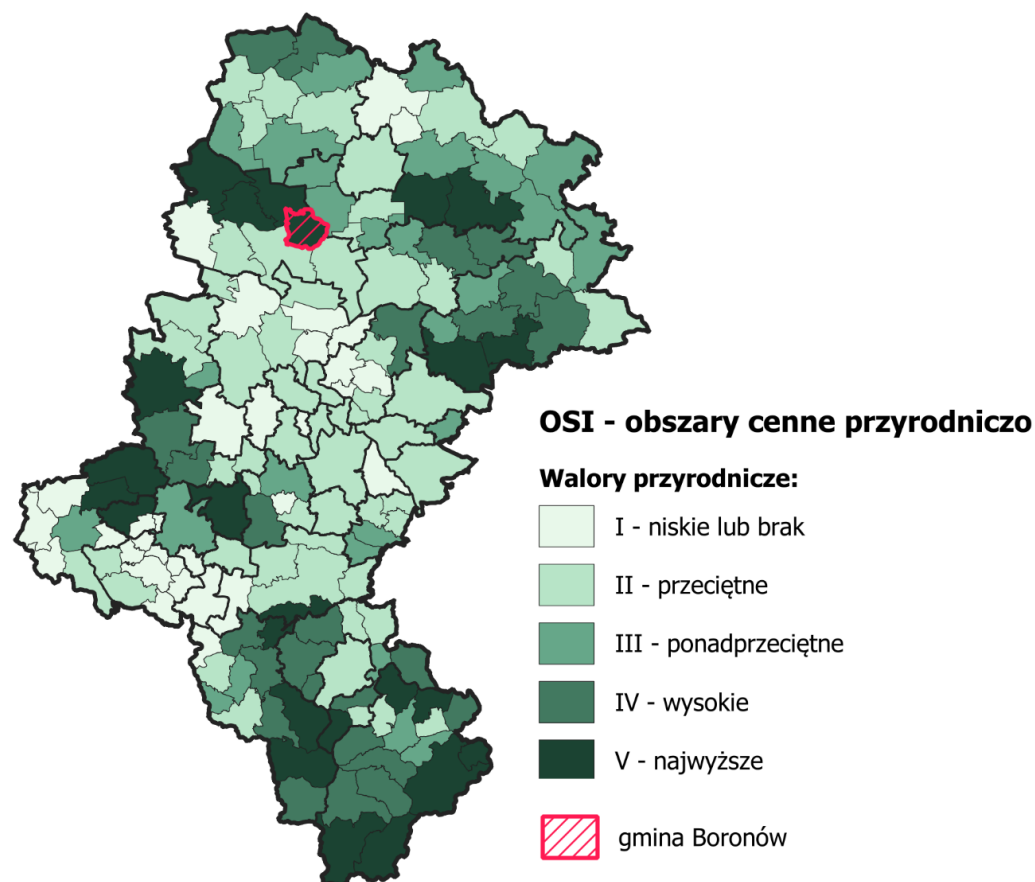
Gmina Boronów została zaliczona do OSI konkurencyjnych: Obszary cenne przyrodniczo. W pięciostopniowej skali gmina uzyskała ocenę walorów przyrodniczych na poziomie klasy V (najwyższej), co wynika m.in. z dużej lesistości gminy i położenia w obszarze Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą. Gmina Boronów wpisuje się także w OSI problemowe: gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza, gdzie została zaliczona do I obszaru problemowego (najniższego).

Grafika 1 OSI Subregiony

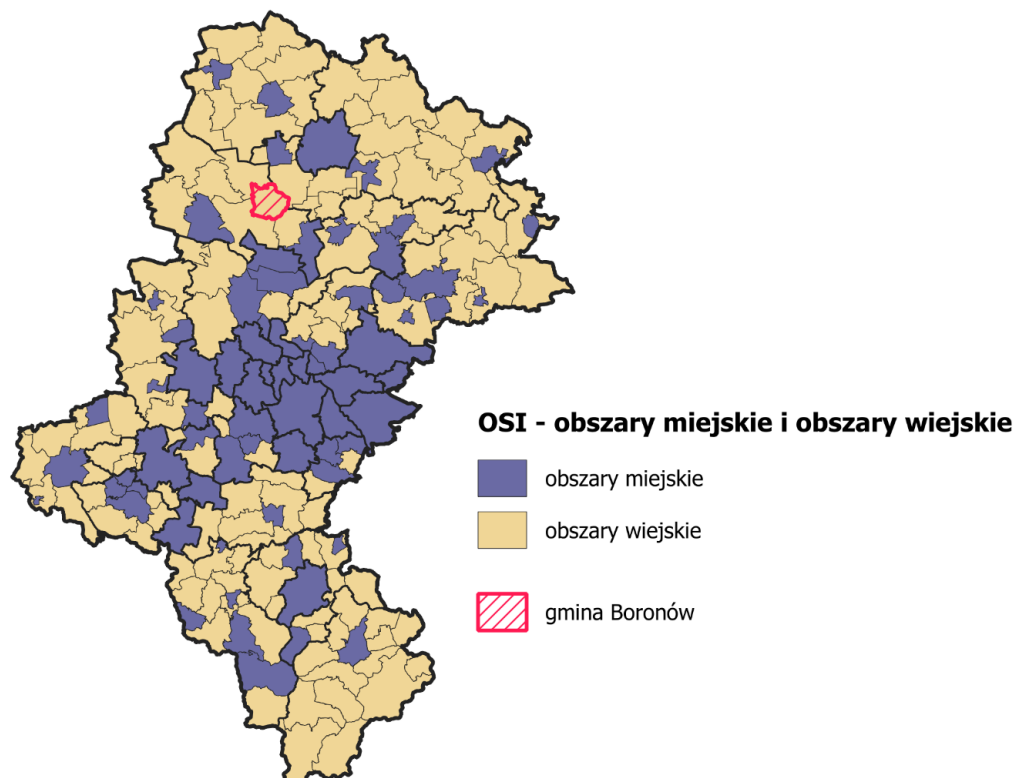
Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”.

Grafika 2 OSI Obszary cenne przyrodniczo

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”.

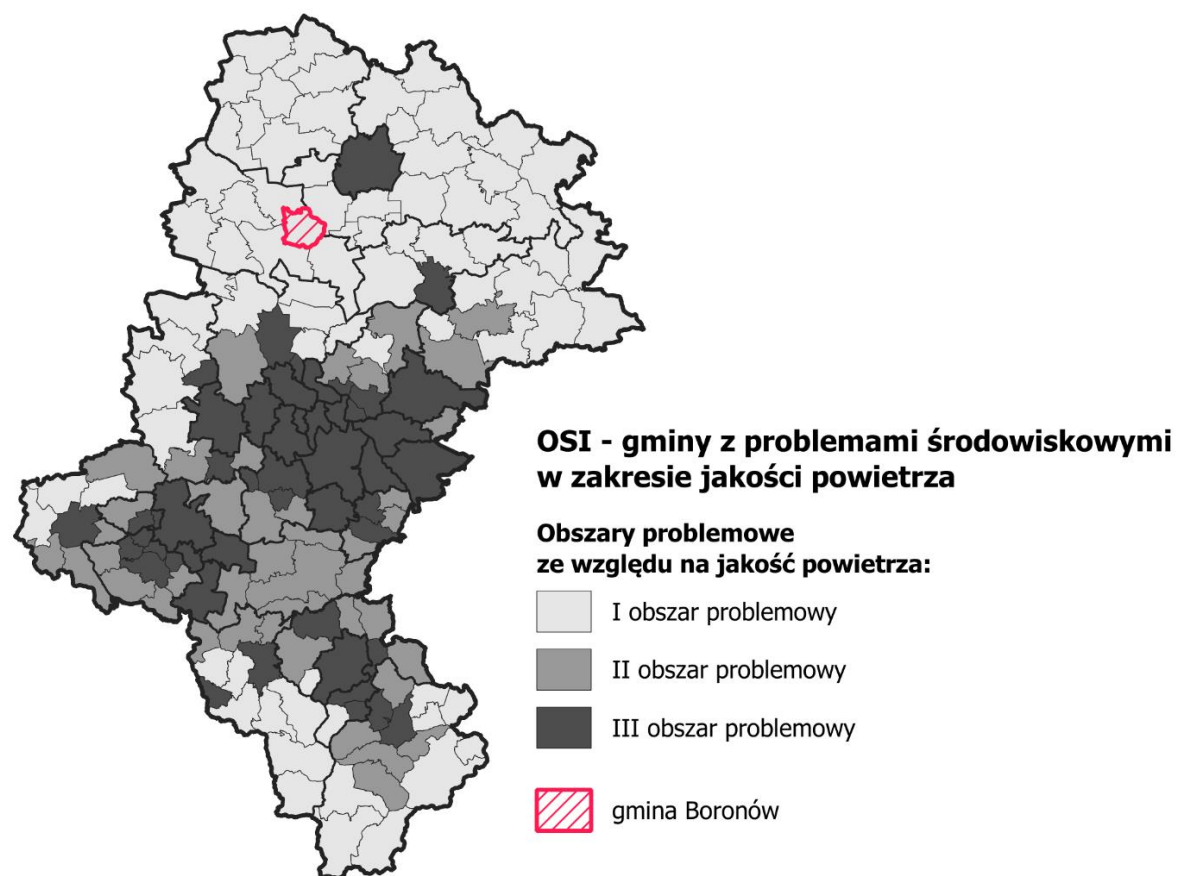
Grafika 3 OSI Obszary miejskie i obszary wiejskie

Źródło:

opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”.

Grafika 4 OSI Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”.

Poniżej przedstawiono zakres działań planowanych do realizacji w ramach *Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”*, dedykowanych dla OSI, w które wpisuje się Gmina Boronów.

Tabela 5 Działania dedykowane dla OSI w strategii województwa

Obszary cenne przyrodniczo	
Cel strategiczny A	Cel strategiczny B
- Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze turystyki oraz usług czasu wolnego wykorzystujących atrakcje i potencjały lokalne. - Rozwój istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych oraz wzmacnianie marek terytorialnych, w tym poprzez rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej.	- Promocja aktywnego i zdrowego stylu życia. - Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty i infrastruktury kultury, sportu, rekreacji i turystyki umożliwiającej wszechstronny rozwój mieszkańców.
Cel strategiczny C	Cel strategiczny D
- Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza. - Poprawa jakości wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy. - Wsparcie działań zmierzających do zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności, w tym ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, leśnych i korytarzy ekologicznych. - Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych. - Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej. - Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej. - Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego	- Rozwijanie współpracy międzynarodowej, transgranicznej i międzyregionalnej, w tym w pasie Polski południowej oraz z miastami Ostrawą i Żyliną. - Wsparcie działań podnoszących jakość systemu planowania i wdrażania na poziomie regionalnym i lokalnym. - Wspieranie rozwoju zróżnicowanych i wysokiej jakości usług publicznych dostępnych dla wszystkich mieszkańców regionu. - Ochrona, promocja oraz podnoszenie atrakcyjności miejsc i obiektów o wartości historycznej, symbolicznej, architektonicznej, przyrodniczej, stanowiących „wizytówki” regionu.
Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza	
Cel strategiczny A	Cel strategiczny B
- Wsparcie zdolności firm do generowania i wdrażania innowacji oraz nowoczesnych rozwiązań technologicznych, w tym tworzenie i implementacja usług i technologii medycznych. - Wsparcie sektorów tradycyjnych w zakresie podnoszenia ich konkurencyjności m.in. poprzez unowocześnienie procesów technologicznych,	- Podniesienie jakości infrastruktury placówek ochrony zdrowia (w szczególności w obszarach deficytowych) oraz podniesienie jakości obsługi pacjentów, w tym wykorzystanie nowoczesnych technologii. - Aktywna profilaktyka i zapewnienie kompleksowości usług medycznych,

poprawę bezpieczeństwa pracy, ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko oraz rozwój zasobów ludzkich.	w szczególności w zakresie chorób cywilizacyjnych i wynikających ze zmian demograficznych. • Promocja aktywnego i zdrowego stylu życia.
Cel strategiczny C	Cel strategiczny D
• Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza. • Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych. • Rozwój proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej i ciepła, w tym rozwój OZE. • Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej. • Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego. • Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej.	• Rozwój instrumentów oraz współpracy na rzecz monitorowania procesów rozwoju

Źródło: opracowanie własne.

1.3.2 Spójność z dokumentami z zakresu prawa wodnego

Niniejsza strategia stosuje się do ustawy z dnia 20 lipca 2017 – Prawo wodne, a dokładnie zapisów art. 315 i art. 326 dotyczących procesów gospodarowania wodami, które wskazują na konieczność uwzględnienia ich w strategii rozwoju gminy. Niniejsza strategia wykazuje zatem spójność z zapisami dokumentów krajowych takich jak:

- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry;
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry;
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Plan gospodarowania wodami stanowi najważniejszy dokument z zakresu gospodarowania zasobami wodnymi. Gmina Boronów leży w obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty i Górnej Odry. W poniższym zestawieniu zostały ujęte informacje wynikające z II aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry³, przedstawiające wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) zlokalizowanych na terenie gminy. Zapisy planu dostępne są na stronach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

³ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335).

Tabela 6 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Boronów

Kod JCWP	Nazwa	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny
RW60000918129	Stradomka	potok lub strumień nizinny/ naturalna część wód	zły	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
RW6000101816191	Liswarta do Młynówki Kamińskiej	potok lub strumień nizinny/ naturalna część wód	zły	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
RW600006181189	Kamieniczka	potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym/ naturalna część wód	zły	słaby stan ekologiczny
RW600010118149	Leśnica	potok lub strumień nizinny piaszczysty/ naturalna część wód	-	dobry stan ekologiczny

Źródło: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Gmina położona jest w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych, z czego tylko jedna zagrożona jest nieosiągnięciem celu środowiskowego.

Tabela 7 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Boronów

Kod JCWPd	Stan ogólny	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
GW6000110	dobry	dobry	dobry	zagrożona chemicznie
GW600099	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
GW600098	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

Źródło: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Na terenie Gminy Boronów występują urządzenia melioracji wodnej – sieć drenarska oraz rowy melioracyjne, których utrzymanie należy do właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy – do tej spółki lub tego związku spółek wodnych. Obowiązek ten obejmuje eksploatację, konserwację oraz remont w celu zachowania funkcji urządzeń wodnych⁴. Gmina znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Lubliniec – Myszków.

⁴ Zgodnie z zapisami art. 205 Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.).

Grafika 5 Mapa JCWP i JCWPd na terenie Gminy Boronów

Źródło: opracowanie własne.

Poniżej wskazano działania podstawowe zidentyfikowane w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, które zostały przypisane do JCWP i JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Boronów.

Tabela 8 Działania podstawowe przypisane do poszczególnych JCWP i JCWPd w IIaPGW znajdujących się na terenie Gminy Boronów

Kod JCWP	Działania podstawowe
RW60000918129	- Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń. - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
RW6000101816191	- Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. - Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.
RW600006181189	Uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami.

	Analizy techniczno-ekonomiczne gospodarowania ściekami w obszarze gminy poza aglomeracjami.
RW600010118149	Brak działań.
Kod JCWPd	Działania podstawowe
GW6000110	- Opracowanie ekspertyzy określającej źródła zanieczyszczenia wód podziemnych związkami chlorowcopochodnymi. - Ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP).
GW600099	Ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP).
GW600098	

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Wśród istotnych dokumentów z zakresu gospodarki wodnej wymienić należy *Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry*. Zapisy ustawy Prawo wodne podają za cel nadrzędny ograniczenie negatywnych skutków powodzi. Jest on związany z zarządzaniem ryzykiem powodziowym w celu ochrony życia i zdrowia ludzi, ale również dla ochrony środowiska, dziedzictwa kulturowego czy prowadzonej działalności gospodarczej. We wspomnianym planie zawarto trzy cele główne takie jak:

- Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego;
- Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego;
- Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Jak wynika z map zagrożenia powodziowego⁵ i map ryzyka powodziowego⁶ Gmina Boronów jest zagrożona wystąpieniem powodzi ze strony rzeki Liswarty. Zagrożenie i ryzyko powodziowe określono jako wysokie.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy jest dokumentem planistycznym skupiającym się na zjawisku suszy. Wśród najważniejszych celów planu należy wymienić: skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy, zwiększenie retencji na obszarach dorzeczy, edukację i zarządzanie ryzykiem suszy, formalizację i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy. Według poszczególnych typów klas zagrożenia suszą, sytuacja dla Gminy Boronów przedstawia się następująco⁷:

- zagrożenie suszą hydrogeologiczną – klasa II (umiarkowanie zagrożone);
- zagrożenie suszą hydrologiczną – klasa III (silnie zagrożone);
- zagrożenie suszą rolniczą – klasa I (słabo zagrożone);
- zagrożenie suszą atmosferyczną – klasa III (silnie zagrożone).

Według łącznego zagrożenia suszą Gmina Boronów jest umiarkowanie zagrożona wystąpieniem suszy.

⁵ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpMZP (dostęp: 26.02.2025 r.).

⁶ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpMRP (dostęp: 26.02.2025 r.).

⁷ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpMRP (dostęp: 26.02.2025 r.).

1.4 Charakterystyka Gminy Boronów

Gmina Boronów jest gminą wiejską, położoną w województwie śląskim, w powiecie lublinieckim. w odległości około 20 km od Częstochowy, 60 km od Katowic i 75 km od Opola. Składa się z pięciu sołectw: Boronów, Dębowa Góra, Grojec, Hucisko i Zumpy. Siedzibą administracyjną gminy jest miejscowość Boronów. Graniczy z gminami: Herby, Konopiska, Woźniki, Koszęcin.

Grafika 6 Położenie Gminy Boronów na tle regionu

Źródło: opracowanie własne.

Gmina cechuje się wysoką lesistością, znajdując się w obrębie tzw. Zielonych Płuc Śląska. Cała gmina położona jest w obrębie Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą, w obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty i Górnej Odry. Większość terenu Gminy Boronów stanowią kompleksy leśne, które poprzecinane są terenami rolniczymi. Tereny przemysłowe zlokalizowane są głównie w centrum Boronowa, który to charakteryzuje się największym poziomem zurbanizowania. Jedną z podstawowych

funkcji gminy jest rolnictwo, które obecnie stopniowo traci na znaczeniu m.in. z uwagi na stosunkowo niską jakość gleb.

W dawnych czasach rozwój przestrzenny gminy opierał się o zakłady przemysłowe rozmieszczone wzdłuż rzeki Liswarty: młyna w Grojcu, huty szkła w Huciskach, kuźnicy i tartaku w Dołach oraz młyna, kuźnicy, huty i smolarni w Boronowie. W XIX w. rozwijała się przede wszystkim wieś Boronów, która podobnie jak pozostałe miejscowości w gminie powstała w oparciu o istniejące ówczynie układy komunikacyjne.

1.5 Wnioski z diagnozy

W ramach prac nad *Strategią Rozwoju Gminy Boronów do roku 2040* przeprowadzono szereg prac diagnostycznych opartych na analizie danych ilościowych i jakościowych. Podstawę stanowiła analiza ogólnodostępnych danych statystycznych pochodzących przede wszystkim z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Analizie poddano także dokumenty strategiczne i planistyczne gminy oraz aktualne opracowania i raporty, w tym m.in. raporty o stanie gminy. W celu uzupełnienia danych zastanych zrealizowano badanie ankietowe oraz warsztaty strategiczne, które poruszały kwestie społeczno-gospodarcze oraz przestrzenne i środowiskowe. Opinie mieszkańców gminy, przedstawicieli Urzędu Gminy Boronów, przedsiębiorców i innych interesariuszy umożliwiły uzupełnienie diagnozy i zwrócenie uwagi na istotne problemy zauważane na terenie gminy.

Synteza wyników prac diagnostycznych stanowi osobne opracowanie, natomiast w niniejszym rozdziale przedstawiono płynące z nich kluczowe wnioski.

Sfera społeczna

W okresie 2014-2023 odnotowano spadek liczby mieszkańców Gminy Boronów o 1,5%. W 2023 r. liczba mieszkańców wyniosła 3 322. Jak wynika z prognoz demograficznych opracowanych przez Główny Urząd Statystyczny w 2040 r. liczba mieszkańców gminy zmaleje względem 2023 r. o 23,4%. Biorąc jednakże pod uwagę fakt zachodzenia zjawiska suburbanizacji większych miast, w tym również Częstochowy, realny spadek liczby ludności będzie prawdopodobnie mniejszy. Wpływ na to będzie miała również z pewnością polityka rozwojowa gminy nastawiona na przyciągnięcie nowych mieszkańców – zakłada się, że w wyniku realizowanych i planowanych inwestycji oraz programów wsparcia, populacja gminy Boronów będzie w przyszłości wzrastała.

Sytuacja demograficzna gminy przedstawia się podobnie co sytuacja w powiecie lublinieckim i województwie śląskim. Warto jednakże podkreślić fakt, że proces starzenia się lokalnej społeczności zachodzi nieco wolniej w Gminie Boronów w porównaniu do powiatu i województwa ogółem. Na sytuację demograficzną gminy wpływają dwa procesy – przyrost naturalny i migracje. W ostatnich

latach przyrost naturalny utrzymywał się na poziomie ujemnym, podobnie jak w powiecie i województwie, natomiast saldo migracji osiągało wartości dodatnie, wyraźnie wyższe na tle powiatu i województwa, co przekłada się pozytywnie na oczekiwany wzrost populacji gminy w najbliższych latach. Jak wynika z diagnoz najwięcej nowych mieszkańców przybyło z okolicznych gmin, miasta Częstochowa oraz gmin konurbacji górnośląskiej. Ze względu na wysoką atrakcyjność osiedleńczą Gminy przewiduje się, że rozwój jej funkcji mieszkaniowych będzie się w najbliższym czasie intensyfikował, zwłaszcza biorąc pod uwagę m.in. obecne i prognozowane trendy takie jak np. popularność pracy zdalnej. Pracownicy sektorów IT, branży kreatywnej czy innych usług coraz częściej decydują się bowiem na przeprowadzki na obszary wiejskie, czemu sprzyja brak konieczności dojazdów do miejsca pracy, a gmina Boronów oferuje bardzo dobre warunki jako miejsce do życia dla osób prowadzących taki tryb życia

Ze względu na starzenie się lokalnej społeczności zachodzi konieczność podejmowania działań zwiększających dostępność do usług opiekuńczych, zdrowotnych i innych usług skierowanych do seniorów. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boronowie wynika, że w ostatnich latach spadło zapotrzebowanie na pomoc społeczną – znacząco zmalała liczba rodzin pobierających różnego rodzaju świadczenia. Problem stanowi natomiast coraz większa liczba seniorów, w tym brak domu dziennej opieki dla seniorów oraz brak kandydatów do pracy jako opiekun osoby starszej. Ponadto do deficytów z zakresu pomocy społecznej należy zaliczyć brak: placówek oferujących specjalistyczne wsparcie psychologiczne, miejsc aktywizacji osób z niepełnosprawnościami, mieszkań treningowych i wspomaganych, a także żłobka.

Główną instytucją kulturalną funkcjonującą w gminie jest Gminny Ośrodek Kultury w Boronowie (GOK), który oferuje zajęcia i warsztaty, głównie dla dzieci. Zdaniem przedstawicieli GOK w ostatnich latach zauważa się wzrost zainteresowania ofertą kulturalną w gminie, a mieszkańcy coraz chętniej uczestniczą w proponowanych aktywnościach. Problemem jest natomiast niedostateczna oferta skierowana do starszej młodzieży i osób pracujących. Ofertę kulturalną ogranicza infrastruktura ośrodka, która wymaga modernizacji i wymiany sprzętu. W przypadku polepszenia warunków lokalowych oferta kulturalna w gminie mogłaby zostać rozbudowana – obecnie braki infrastrukturalne uniemożliwiają wprowadzenie atrakcyjniejszej oferty. W gminie brakuje także miejsc rekreacji i spotkań mieszkańców. Warto wspomnieć, że na terenie gminy znajdują się budynki zabytkowe, które mogłyby w przyszłości zostać wykorzystane na cele kulturalne – m.in. budynek dworca PKP w Boronowie, który mógłby zostać przejęty, zmodernizowany i zaadaptowany na cele społeczne.

W gminie funkcjonuje Zespół Placówek Oświatowych im. Unii Europejskiej w Boronowie, w którym mieści się przedszkole i szkoła podstawowa. Ponadto w gminie działa jedno prywatne przedszkole i niepubliczna szkoła podstawowa. Z diagnozy wynika, że w Zespole Placówek Oświatowych im. Unii

Europejskiej zgłaszane jest zapotrzebowanie na infrastrukturę sportowo-rekreacyjną, przeprowadzenie bieżących remontów, doposażenie pracowni komputerowej, rozbudowę monitoringu wokół terenu szkoły. Ponadto przedstawiciele oświaty zgłaszają deficyty w zakresie kadry nauczycielskiej i potrzebę prowadzenia dodatkowych zajęć dla dzieci.

Gmina Boronów jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, o czym świadczy wzrost liczby mieszkań na terenie gminy. Na stabilnym poziomie utrzymuje się liczba wydawanych pozwoleń na budowę domów jednorodzinnych – w gminie notowane jest zapotrzebowanie na tereny pod zabudowę mieszkaniową. Ponadto w rankingu „Gmina Dobra do Życia” organizowanego przez Serwis Samorządowy PAP w 2023 r. Gmina Boronów zajęła pierwsze miejsce wśród wszystkich gmin w województwie śląskim oraz siódme miejsce w Polsce wśród gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Oznacza to, że prognozowany spadek liczby mieszkańców może być znacznie mniejszy niż przewiduje to prognoza GUS, a nawet zmienić się w trend dodatni.

Sfera gospodarcza

Gmina Boronów posiada dobre perspektywy rozwoju pod kątem gospodarczym, z uwagi na korzystną sytuację finansową gminy i możliwości realizacji nowych inwestycji. Gmina cechuje się wiejskim charakterem, przez co lokalna gospodarka nie jest mocno rozwinięta. W ostatnich latach liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie uległa zwiększeniu, jednakże tylko trzy firmy zatrudniały więcej niż 50 osób – są to przedsiębiorstwa związane są z branżą budowlaną, drogową i drzewno-meblarską. Rozwój gospodarczy gminy warunkuje jej położenie w obrębie obszarów cennych przyrodniczo – z jednej strony ograniczenia związane z ochroną przyrody i krajobrazu obniżają atrakcyjność gminy dla dużych inwestorów działających np. w branży przemysłowej, jednak z drugiej ponadprzeciętne walory przyrodnicze tworzą dogodne warunki do rozwijania funkcji turystycznych.

Jedną z gałęzi lokalnej gospodarki jest rolnictwo, jednakże w ciągu ostatnich lat zmniejszyła się zarówno liczba gospodarstw rolnych, jak i użytków rolnych. Malejące znaczenie rolnictwa wynika przede wszystkim z niskiej jakości gleb występujących na terenie gminy oraz przekształcania gruntów rolnych na tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową.

Z Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 r. wynika, że blisko 600 mieszkańców Gminy Boronów pracowało poza jej granicami, głównie w mieście Lubliniec i Tarnowskie Góry, natomiast do gminy przyjeżdżało około 500 pracowników z okolicznych gmin. W opinii mieszkańców biorących udział w badaniu ankietowym prowadzonym w ramach prac nad strategią, lokalny rynek pracy jest słabo zdywersyfikowany i brakuje atrakcyjnych miejsc pracy, w których można znaleźć satysfakcjonujące warunki zatrudnienia. Pozytywnym faktem jest natomiast spadek liczby bezrobotnych w ostatnich latach.

Gmina wyróżnia się wysokimi walorami krajobrazowo-przyrodniczymi, które wpływają na potencjał turystyczny gminy. Sektor turystyczny jest obecnie jednak słabo rozwinięty, m.in. z uwagi na brak odpowiedniej bazy noclegowej, usług gastronomicznych czy infrastruktury turystycznej w postaci dróg pieszo-rowerowych. W ostatnich latach w gminie rozwijano natomiast infrastrukturę sportową, która także ma wpływ na potencjał turystyczny gminy. Ponadto gmina położona jest w obszarze tzw. Zielonych Płuc Śląska. Warto podkreślić fakt, że ponad połowa respondentów biorących udział w ankiecie wskazała, że gmina jest atrakcyjna pod kątem turystycznym.

Sfera przestrzenna i klimatyczno-środowiskowa

Gmina Boronów pod względem fizycznogeograficznym położona jest w obrębie makroregionu Wyżyna Woźnicko-Wieluńska, w trzech mezoregionach: Próg Woźnicki, Próg Herbski i Obniżenie Liswarty. W krajobrazie gminy dominują lasy i tereny rolnicze. Gmina jest jedną z najbardziej zalesionych gmin w województwie śląskim – lesistość w 2023 r. wyniosła blisko 67%. Ponadto Gmina w całości położona jest w granicach Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą podlegającego ochronie przyrodniczej.

Pod względem środowiskowym Gmina Boronów jest zagrożona wystąpieniem powodzi ze strony rzeki Liswarty. Na terenie gminy występują zbiorniki wodne i stawy, które jednak w większości cechują się małą pojemnością i zaniedbanie, przez co nie mogą skutecznie przejmować nadmiaru wody. Z tego względu istnieje potrzeba konserwacji istniejących urządzeń melioracyjnych i rozbudowy urządzeń retencjonujących wodę. Jest to istotne z uwagi na fakt, że gmina jest zagrożona wystąpieniem suszy. Zagrożeniem dla środowiska może być funkcjonowanie jednego zakładu o dużym ryzyku wystąpienia awarii ze względu na magazynowanie substancji niebezpiecznych – PERN S.A. Baza Paliw nr 3 w Boronowie.

Jednym z kluczowych problemów środowiskowych całego województwa śląskiego jest niska jakość powietrza. Z corocznej oceny prowadzonej przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska wynika, iż w ostatnich latach sytuacja uległa poprawie, jednak wciąż odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnych norm, przede wszystkim poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych paliwami niskiej jakości oraz użytkowaniem przestarzałych pieców. Należy podkreślić, że niska jakość powietrza była jedną z najczęściej wskazywanych słabych stron gminy w ankiecie przeprowadzonej wśród mieszkańców.

Gmina cechuje się wysoką dostępnością infrastruktury wodno-kanalizacyjnej – obecnie niemal wszyscy mieszkańcy korzystają z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Deficyty infrastruktury dotyczą jedynie dwóch przysiółków: Sitki i Doły. Przy północnej granicy gminy znajduje się gazociąg obsługiwany przez

Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., jednakże na terenie gminy nie funkcjonuje sieć gazowa.

Gmina Boronów cechuje się dość dobrą drogową dostępnością komunikacyjną – w bliskiej odległości od granic gminy przebiega droga krajowa nr 46 relacji Kłodzko-Szczekociny, a także autostrada A1 będąca elementem europejskiej trasy łączącej północ Europy z południem. Na terenie gminy funkcjonuje bezpłatna komunikacja publiczna, jednak problemem pozostaje niska dostępność transportu zbiorowego gwarantującego połączenia z innymi ośrodkami regionu. Warto podkreślić, że w *Regionalnym Planie Transportowym dla Województwa Śląskiego* Gminę Boronów zalicza się do obszarów o niskiej dostępności transportowej dla transportu zbiorowego. Aspekt ten był również najczęściej wskazywaną słabą stroną gminy przez ankietowanych mieszkańców, co wskazuje na konieczność rozwoju oferty transportowej. Skłania to do szukania unikalnych kierunków rozwoju, takich jak przyciąganie nowych mieszkańców realizujących się zawodowo w pracy zdalnej, gdzie powyżej zarysowane słabe strony nie mają dużego znaczenia.

1.6 Analiza SWOT

Analiza danych zastanych oraz przeprowadzenie badań jakościowych i ilościowych pozwoliły na zidentyfikowanie kluczowych problemów i potencjałów Gminy Boronów. Stanowiły one podstawę do określenia celów oraz wytyczenia kierunków działań strategicznych, które mają zniwelować istniejące bariery rozwojowe i wykorzystać zdefiniowane atuty

W celu usystematyzowania zebranych informacji na bazie wypracowanych wniosków z diagnozy strategicznej przeprowadzono analizę SWOT, w ramach której wyodrębniono:

- Mocne strony (Strengths) - cechy w pozytywny sposób wyróżniające gminę na tle innych jednostek osadniczych, stanowiące jednocześnie potencjał do dalszego rozwoju,
- Słabe strony (Weaknesses) - cechy negatywne, ograniczające rozwój gminy,
- Szanse (Opportunities) - korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym gminy, które właściwie wykorzystane mogą stanowić istotny impuls rozwojowy,
- Zagrożenia (Threats) - niekorzystne zjawiska, które mogą być poważną barierą rozwoju dla gminy.

Mocne strony	Słabe strony
• Atrakcyjność przyrodnicza – wysoka lesistość gminy, położenie w obrębie Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą	• Starzenie się lokalnej społeczności – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym

• Dobra lokalizacja – w pobliżu miasta powiatowego i Częstochowy, w stosunkowo bliskiej odległości od konurbacji górnośląskiej • Bliskość ważnych szlaków komunikacyjnych – DK46 i autostrady A1 • Wysoka dostępność infrastruktury wodno-kanalizacyjnej • Atrakcyjność osiedleńcza – utrzymujące się dodatnie saldo migracji • Bezpłatny transport publiczny na terenie gminy • Objęcie terenów zurbanizowanych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego • Rozwój lokalnej gospodarki – wzrost liczby podmiotów gospodarczych o blisko 15% w okresie 2019-2023 • Potencjał do rozwoju różnych form turystyki m.in.: przyrodniczej, rekreacyjnej, krajoznawczej, rowerowej • Dobra jakość i dostępność infrastruktury sportowej	• Niewielki spadek liczby mieszkańców w ostatnich latach i niekorzystne prognozy demograficzne – zakładające znaczny spadek liczby mieszkańców • Utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów – najgorzej oceniany aspekt gminy przez ankietowanych mieszkańców • Deficyty lokalnego rynku pracy – trudności w znalezieniu satysfakcjonującej pracy na terenie gminy • Wykluczenie komunikacyjne – niska dostępność połączeń autobusowych i kolejowych do innych gmin • Potrzeba remontów i modernizacji – obiektów kulturalnych, budynków szkolnych, zabytków • Niska jakość powietrza – wynikająca z tzw. niskiej emisji • Deficyt miejsc rekreacji i aktywizacji mieszkańców – szczególnie miejsc dla młodzieży • Brak żłobka w gminie – niedostateczna oferta żłobkowa • Niedostateczna oferta kulturalna skierowana do starszej młodzieży i pracujących dorosłych • Ograniczone możliwości inwestowania – wynikające z obecności parku krajobrazowego

Szanse

- Dostępność środków zewnętrznych z Unii Europejskiej w ramach perspektywy na lata 2021-2027
- Współpraca terytorialna gmin powiatu lublinieckiego w zakresie rozwoju turystyki
- Pozytywny wizerunek gminy jako miejsca dobrego do życia
- Modernizacja linii kolejowej nr 131, nowe inwestycje kolejowe w regionie zwiększające dostępność kolejową gminy
- Rosnąca popularność pracy zdalnej
- Rozwój funkcji mieszkaniowej gminy

Zagrożenia

- Dalszy spadek liczby mieszkańców – wynikający z migracji do innych gmin i ośrodków miejskich, szczególnie osób młodych
- Kryzys klimatyczny, rosnące ryzyko występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych będących negatywnym skutkiem zmian klimatu (zagrożenie powodziowe, suszą, gwałtownymi burzami)
- Niepewna sytuacja geopolityczna w Europie i na świecie

-
• Rosnąca popularność turystyki krajoznawczej, wypoczynkowej	• Ponadregionalny problem z dostępem do usług zdrowotnych, w tym lekarzy specjalistów• Inflacja, wzrost kosztów energii i nowych inwestycji• Rosnąca liczba chorób cywilizacyjnych i innych zagrożeń dla zdrowia ludzi
-

2. Część strategiczna

2.1 Wizja i misja rozwoju gminy

W celu określenia głównego kierunku, w jakim będzie zmierzała polityka rozwojowa Gminy Boronów, sformułowano **misję** stanowiącą nadrzędny cel przyświecający działaniom samorządu, lokalnej społeczności i innym interesariuszom. Jest to swego rodzaju deklaracja, określająca główne intencje i wartości, którymi kieruje się gmina w procesie swojego rozwoju.

MISJA ROZWOJU GMINY BORONÓW – JAKI JEST GŁÓWNY CEL GMINY?

Gmina Boronów dąży do zapewnienia wysokiej jakości życia swoim mieszkańcom – zarówno obecnym, jak i przyszłym pokoleniom – poprzez zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenno-środowiskowy.

Aktywizując społeczność, wspierając lokalną przedsiębiorczość oraz dbając o środowisko naturalne, gmina staje się atrakcyjnym miejscem do życia, pracy i wypoczynku.

WIZJA ROZWOJU GMINY BORONÓW – JAK GMINA BĘDZIE WYGLĄDAŁA W 2040 ROKU?

W 2040 roku Gmina Boronów, położona w malowniczej dolinie rzeki Liswarty, jest wzorem zrównoważonego rozwoju i harmonijnego współistnienia człowieka z naturą. To dynamicznie rozwijające się, przyjazne mieszkańcom inwestorom miejsce, łączące nowoczesną infrastrukturę z dbałością o środowisko naturalne.

Dzięki zrównoważonemu rozwojowi gmina oferuje wysoką jakość życia, szeroki dostęp do usług publicznych oraz atrakcyjne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju zawodowego. Mieszkańcy cieszą się czystym środowiskiem, stabilnym rynkiem pracy oraz silną lokalną tożsamością, dzięki czemu marka gminy charakteryzuje się wysoką konkurencyjnością w regionie. Gmina Boronów, zakorzeniona w śląskich tradycjach, pielęgnuje swoją lokalną tożsamość i dziedzictwo kulturowe, rozwija współpracę międzypokoleniową, wzmacnia więzi społeczne i poczucie wspólnoty. Dzięki działaniom na rzecz zachowania unikalnego charakteru gminy, jest ona rozpoznawalnym miejscem na mapie regionu, łączącym tradycję z nowoczesnością.

Gmina Boronów wykorzystuje również swój ogromny potencjał turystyczny, rozwijając infrastrukturę i ofertę dla miłośników turystyki aktywnej oraz krajoznawczej. Liczne szlaki piesze i rowerowe, biegnące przez lasy i dolinę Liswarty, przyciągają turystów spragnionych kontaktu z naturą.

Malownicze położenie, wysoka jakość środowiska oraz rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna sprawiają, że Gmina Boronów cieszy się ogromnym zainteresowaniem jako miejsce do życia. Stale rosnąca liczba mieszkańców jest efektem atrakcyjnych warunków osiedleńczych – dobrze rozwiniętej sieci dróg i komunikacji, nowoczesnych szkół i przedszkoli, dostępności usług zdrowotnych i kulturalnych oraz wysokiego poziomu bezpieczeństwa.

2.2 Cele strategiczne

Aby osiągnąć pożądany obraz Gminy Boronów i spełnić oczekiwania szerokiej grupy interesariuszy, wypracowano cztery cele strategiczne, obejmujące kluczowe wymiary funkcjonowania gminy: społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny i klimatyczno-środowiskowy.

Wymiar społeczny	Cel 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie Boronów
Wymiar gospodarczy	Cel 2. Wzmacnianie lokalnej gospodarki w oparciu o kluczowe potencjały Gminy Boronów
Wymiar przestrzenno-funkcjonalny	Cel 3. Zrównoważony rozwój przestrzenno-funkcjonalny Gminy Boronów
Wymiar klimatyczno-środowiskowy	Cel 4. Utrzymanie wysokiej jakości środowiska i dostosowanie Gminy Boronów do postępujących zmian klimatu

Poniżej przedstawiono charakterystykę poszczególnych celów strategicznych wraz z kierunkami działań podejmowanych dla ich osiągnięcia.

WYMIAR SPOŁECZNY		
Cel 1.	Gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie Boronów	
Kierunki działań	1.1.	Rozwój oferty usług publicznych
	1.2.	Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności
	1.3.	Efektywne zarządzanie i współpraca na rzecz zrównoważonego rozwoju

Interwencja ukierunkowana na rozwój Gminy Boronów w sferze społecznej obejmuje przede wszystkim kwestie związane z podnoszeniem jakości życia i dążeniem do wzmacniania kapitału ludzkiego i społecznego poprzez wspieranie mieszkańców gminy i budowanie silnej, zintegrowanej wspólnoty. Wśród kluczowych czynników warunkujących obecną i prognozowaną sytuację gminy wymienia się przede wszystkim zmiany demograficzne, które mają charakter zjawiska ogólnokrajowego – starzenie się społeczeństwa czy suburbanizacja wpływają na przekształcanie struktury demograficznej oraz

warunkują dalszy kierunek jej zmian. Z tego względu w ramach 1. celu strategicznego w odniesieniu do prognozowanych zmian niezbędne jest ukierunkowanie interwencji na rozwój i dostosowywanie oferty gminnej do zmieniających się potrzeb i oczekiwań mieszkańców – zarówno obecnych, jak i przyszłych pokoleń. Wśród kluczowych kierunków wymienia się tutaj rozbudowę oferty zarówno dla rodzin z dziećmi (np. oferta żłobkowa, przedszkolna, oświatowa), jak i seniorów (m.in. oferta opieki medycznej), w tym również oferty spędzania czasu wolnego rozwijanej zgodnie ze zmieniającymi się trendami. Tego typu działania przełożą się na utrzymanie wysokiej jakości życia obecnych, jak i stale napływających nowych mieszkańców gminy.

Wysoki poziom atrakcyjności osiedleńczej Gminy Boronów znajduje potwierdzenie m.in. w wynikach plebiscytów oceniających jakość życia, takich jak np. ranking „Gmina dobra do życia” Serwisu Samorządowego PAP. W 2023 r. Gmina po raz kolejny osiągnęła bardzo dobre wskaźniki, a w ogólnej ocenie została uznana za najlepsze miejsce do życia w województwie śląskim, co świadczy o dogodnych warunkach oraz perspektywach rozwojowych dla gminy i jej mieszkańców. Ze względu na atrakcyjność osiedleńczą Gminy Boronów i prognozowany dalszy napływ nowych mieszkańców, jednym z wyzwań w sferze społecznej jest integracja lokalnej społeczności oraz wzmacnianie więzi społecznych i budowanie tożsamości w oparciu o wspólne dziedzictwo kulturowe i zasoby przyrodnicze. Istotnym kierunkiem działań jest zatem wspieranie integracji oraz wzmacnianie tożsamości lokalnej i świadomości społecznej tak, aby z powodzeniem utrzymać obecny charakter gminy wiejskiej – spokojnej, cichej i bezpiecznej – i ograniczyć presję urbanizacyjną na cenne przyrodniczo tereny, które są jednym z jej kluczowych zasobów. Znaczącym potencjałem w tym zakresie jest współpraca z organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie gminy.

Cel 1.	Gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie Boronów
Kierunek 1.1	Rozwój oferty usług publicznych
	• Rozwój usług opiekuńczych dostosowanych do potrzeb starszych i chorych mieszkańców oraz członków ich rodzin, godzących życie zawodowe z opieką nad osobą chorą / niesamodzielną, w tym: ○ Utworzenie w gminie Domu seniora / Domu dziennej opieki dla seniorów ○ Wykorzystanie możliwości nowoczesnych technologii dla wspomagania niezależności osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w miejscu zamieszkania ○ Rozwijanie systemu usług opiekuńczych • Dążenie do rozwoju i zwiększenia dostępności oferty opieki medycznej, w tym: ○ Dążenie do zwiększenia dostępności lekarzy specjalistów ○ Dążenie do zapewnienia specjalistycznego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego

	○ Wdrażanie programów profilaktycznych dot. chorób cywilizacyjnych i problemów zdrowia psychicznego • Podnoszenie atrakcyjności oferty lokalnych szkół, w tym poprzez: ○ Uzupełnianie kadry nauczycielskiej i podnoszenie jej kompetencji, w szczególności w zakresie kompetencji cyfrowych ○ Rozwój oferty zajęć z jęz. angielskiego, zajęć sportowych ○ Doposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne i infrastrukturę zwiększającą komfort pracy i efektywność nauczania ○ Rozwijanie systemu zajęć wyrównawczych i rozwijających umiejętności i zainteresowania oraz systemu stypendialnego dla uczniów szczególnie uzdolnionych • Modernizacja i doposażenie placówek przedszkolnych • Podjęcie działań na rzecz utworzenia w gminie żłobka (oddziału żłobkowego) • Upowszechnianie dostępu do e-usług i cyfryzacja usług komunalnych, w tym: ○ Wdrożenie systemu automatycznego odczytu danych z wodomierzy i innych nowoczesnych rozwiązań z zakresu gospodarki wodno-kanalizacyjnej • Poprawa jakości i dostępności oferty kulturalno-rozrywkowej i sportowo-rekreacyjnej wraz z dostosowywaniem jej do zmieniających się potrzeb i oczekiwań mieszkańców
Kierunek 1.2	Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności
	• Wspieranie tożsamości śląskiej i wspieranie dumy z pochodzenia • Prowadzenie działań na rzecz pobudzenia i wzmacniania aktywności obywatelskiej oraz zwiększenia poziomu partycypacji mieszkańców w procesach rozwojowych • Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego dla osób z różnych przedziałów wiekowych, w tym: ○ Organizacja imprez i wydarzeń z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury, takich jak np. gminne zawody gry w bule ○ Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w okresie wakacyjnym • Wspieranie integracji nowych mieszkańców ze stałymi, w tym poprzez wspieranie uczestnictwa w klubach sportowych, grupach artystycznych itp. • Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie funkcjonowania i charakteru gminy wiejskiej oraz realizacja działań ukierunkowanych na zachowanie specyfiki gminy • Organizacja wydarzeń animujących czas wolny mieszkańców w każdym wieku, m.in. gier terenowych, spacerów edukacyjnych, warsztatów opartych na zasobach przyrodniczych i kulturowych gminy • Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie aktywizacji i integracji mieszkańców • Wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych • Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i wykluczeniu społecznemu

Kierunek 1.3	Efektywne zarządzanie i współpraca na rzecz zrównoważonego rozwoju
	• Wzmacnianie dialogu samorządu z mieszkańcami, w tym poprzez usprawnianie przepływu informacji i komunikacji, np. za pośrednictwem strony internetowej i mediów społecznościowych gminy • Podnoszenie jakości funkcjonowania instytucji publicznych, w tym podnoszenie kompetencji cyfrowych ich pracowników • Inicjowanie i zacieśnianie współpracy międzygminnej w zakresie komplementarnego rozwoju oferty usług oraz realizacji partnerskich przedsięwzięć ukierunkowanych na podnoszenie jakości życia w regionie • Działania ukierunkowane na rozwiązywanie problemu braków kadrowych w instytucjach publicznych oraz podnoszenie kompetencji ich pracowników • Podnoszenie świadomości mieszkańców na temat pracy Urzędu Gminy i zakresu jego kompetencji • Zacieśnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym poprzez ich wsparcie organizacyjne, techniczne i finansowe czy doradztwo oraz zlecanie lub wspólną realizację zadań publicznych

WYMIAR GOSPODARCZY		
Cel 2.	Wzmacnianie lokalnej gospodarki w oparciu o kluczowe potencjały Gminy Boronów	
Kierunki działań	2.1.	Rozwój przedsiębiorczości i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy
	2.2.	Rozwój funkcji turystycznych gminy
	2.3.	Wzmacnianie marki gminy Boronów jako dobrego miejsca do życia, pracy i wypoczynku

Ze względu na korzystne uwarunkowania i sytuację ekonomiczną, Gmina Boronów ma dobre perspektywy rozwojowe pod wieloma względami, w tym pod kątem gospodarczym. Dogodne położenie, kapitał ludzki i społeczny oraz możliwości inwestycyjne stwarzają dogodne warunki do rozwoju przedsiębiorczości i podnoszenia konkurencyjności gminy w regionie. Z tego względu w ramach 2. celu strategicznego zaplanowano realizację działań ukierunkowanych na wspieranie lokalnych przedsiębiorców oraz tworzenie warunków do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, przede wszystkim produkcyjnej i przetwórczej opartej na lokalnych zasobach.

Wpływ na atrakcyjność Gminy Boronów ma również wysokiej jakości środowisko i dostępność cennych przyrodniczo terenów, co z drugiej strony ogranicza możliwości rozwoju przestrzennego, zwłaszcza ukierunkowanego na lokowanie na terenie gminy dużych inwestycji gospodarczych. Wysokie walory

przyrodniczo-krajobrazowe Gminy Boronów stanowią jednak potencjał do rozwoju turystyki. W związku z tym kluczowe działania powinny obejmować budowę i modernizację infrastruktury turystycznej, takiej jak ścieżki rowerowe, szlaki piesze oraz punkty wypoczynkowe, które umożliwią intensyfikację ruchu turystycznego i czerpanie z niego realnych korzyści. Konieczne w tym zakresie jest również zwiększenie liczby miejsc noclegowych i gastronomicznych, co może zostać osiągnięte poprzez zachęcanie inwestorów do otwierania pensjonatów i restauracji, co przełoży się na dywersyfikację gospodarki i jej długofalowy rozwój. Rozwój turystyki przyczyni się do wzrostu dochodów lokalnej społeczności oraz zwiększenia liczby miejsc pracy, co z kolei podniesie zarówno osiedleńczą, jak i inwestycyjną atrakcyjność gminy.

Istotnym elementem interwencji w sferze gospodarczej będzie również promocja gminy Boronów jako miejsca dobrego do życia, wypoczynku i rozwoju zawodowego poprzez kampanie marketingowe i organizację lokalnych wydarzeń o charakterze turystycznym czy gospodarczym. Zakłada się utrzymanie pozytywnego wizerunku gminy i budowę jej marki w oparciu o atrakcyjność przyrodniczo-krajobrazową oraz wysoką jakość życia i dogodne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej czy też pracy zdalnej. Rozwój funkcji turystycznych gminy będzie natomiast następował zgodnie z ideą turystyki zrównoważonej (odpowiedzialnej), która opiera się na minimalizowaniu negatywnego wpływu turystyki na środowisko naturalne, lokalną kulturę oraz społeczność, przy jednoczesnym wykorzystaniu możliwości, jaką niesie ze sobą ruch turystyczny. Kluczowe jest tutaj godzenie potrzeb i oczekiwań turystów z potrzebami i prawami mieszkańców, a także ochrona środowiska naturalnego, dzięki czemu możliwe jest łagodzenie niepożądanego oddziaływania turystyki na środowisko naturalne, historyczne, kulturowe i społeczne.

Cel 2.	Wzmacnianie lokalnej gospodarki w oparciu o kluczowe potencjały Gminy Boronów
Kierunek 2.1	Rozwój przedsiębiorczości i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy
	• Tworzenie dogodnych warunków do powstawania nowych zakładów, przede wszystkim produkcyjnych i przetwórczych, w tym poprzez: ○ Uzbrajanie terenów inwestycyjnych w podstawową infrastrukturę ○ Zapewnianie dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych, w tym poprzez rozbudowę i modernizację sieci drogowej ○ Rozwijanie systemu obsługi inwestora ○ Przygotowanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej w postaci ulg i zachęt dla przedsiębiorców • Wsparcie lokalnych przedsiębiorców i ich promocja, w tym przede wszystkim małej przedsiębiorczości, gastronomii, usług i handlu • Inicjowanie i wspieranie organizacji szkoleń, kursów i warsztatów rozwijających kompetencje uczestników rynku pracy

	• Promocja postawy przedsiębiorczej i samozatrudnienia oraz wspieranie mieszkańców w zakresie zakładania i rozwijania własnej działalności gospodarczej • Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w celu zapewnienia wsparcia rekrutacyjnego • Aktywizacja uczestników rynku pracy, w tym przede wszystkim wspieranie osób o szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy – m.in. kobiet i seniorów • Wspieranie lokalnych przedsiębiorców i wytwórni, promowanie lokalnych produktów i usług wśród mieszkańców gminy oraz w regionie • Wspieranie inicjatyw z zakresu rozwoju sektora przetwórstwa rolno-spożywczego • Wspieranie współpracy lokalnych przedsiębiorstw z Instytucjami Otoczenia Biznesu w celu wzmocnienia ich konkurencyjności i zapewnienia warunków do rozwoju
Kierunek 2.2.	Rozwój funkcji turystycznych gminy
	• Współpraca z sąsiednimi gminami i województwem w zakresie rozwoju turystyki i promocji powiatu i regionu oraz tworzenia zintegrowanych produktów turystycznych, w tym: ○ Współpraca z gminami powiatu lublinieckiego w zakresie promocji obszaru „Kraina 7 rzek” ○ Współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie powołania geoparku ○ Współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie rozwoju spójnej sieci infrastruktury turystycznej – szlaków i tras pieszo-rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą • Budowa zróżnicowanej oferty turystycznej w zakresie aktywnego wypoczynku i spędzania wolnego czasu o każdej porze roku poprzez rozwijanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej w oparciu o lokalne walory przyrodniczo-krajobrazowe – lasy, dolinę rzeki Liswarty itp. • Wspieranie rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej na terenie gminy, współpraca z przedsiębiorcami prowadzącymi działalność związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznym, w tym gospodarstw agroturystycznych oraz włączanie ich oferty w produkty i pakiety turystyczne • Budowanie katalogu produktów lokalnych bazujących na lokalnym dziedzictwie kulturowym i walorach przyrodniczo-krajobrazowych gminy i regionu • Inicjowanie i wspieranie współpracy podmiotów z branży turystycznej i okołoturystycznej • Inicjowanie i współpraca przy prowadzeniu badań marketingowych i monitorujących rozwój turystyki w gminie i regionie

	• Tworzenie systemu zintegrowanej informacji turystycznej wraz z instalacją informatorów turystycznych w przestrzeniach publicznych • Modernizacja i rewitalizacja obiektów zabytkowych i historycznych w celu nadania im funkcji turystycznych oraz tworzenie w ich otoczeniu miejsc aktywności turystycznej
Kierunek 2.3.	Wzmacnianie marki gminy Boronów jako dobrego miejsca do życia, pracy i wypoczynku
	• Promocja gminy i budowanie jej pozytywnego wizerunku, w tym poprzez: ○ Organizację wydarzeń promujących lokalne dziedzictwo kulturowe i walory przyrodniczo-krajobrazowe ○ Opracowanie i dystrybucję materiałów promocyjnych gminy pod kątem jakości życia, warunków do inwestowania i atrakcyjności turystycznej ○ Prowadzenie oficjalnych profili społecznościowych i portali internetowych gminy o funkcji informacyjnej i promocyjnej • Utrwalanie pozytywnego wizerunku gminy • Współpraca z lokalnymi organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami w zakresie budowania marki gminy i jej promocji • Promocja gminy jako miejsca sprzyjającego pracy zdalnej • Nawiązywanie współpracy z partnerskimi samorządami w zakresie wzajemnej promocji i wspierania rozwoju

WYMIAR PRZESTRZENNO-FUNKcjONALNY

Cel 3.	Zrównoważony rozwój przestrzenno-funkcjonalny Gminy Boronów	
Kierunki działań	3.1.	Podnoszenie poziomu dostępności komunikacyjnej gminy
	3.2.	Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury społecznej
	3.3.	Rozwój infrastruktury technicznej
	3.4	Zrównoważona polityka przestrzenna i odpowiedzialne rozwijanie funkcji mieszkaniowych gminy

Z przeprowadzonej diagnozy strategicznej wynika, że jednym z głównych problemów gminy jest ograniczona dostępność transportu zbiorowego oraz słabo rozwinięta infrastruktura komunikacyjna. Mimo dogodnej lokalizacji Gminy w niedalekiej odległości od Częstochowy czy Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz dostępności dróg wojewódzkich, poziom jej dostępności komunikacyjnej jest niedostateczny. Z tego względu w ramach interwencji strategicznej zaplanowano

działania związane z rozwojem oferty transportowej, w tym poprzez wprowadzanie nowych połączeń transportu publicznego, szczególnie w kierunku większych pobliskich miast, takich jak Lubliniec czy Tarnowskie Góry. Dodatkowo modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej, w tym infrastruktury wspierającej mikromobilność (ścieżek rowerowych, ciągów pieszych, chodników) poprawi bezpieczeństwo i komfort podróży, ograniczając jednocześnie zjawisko wykluczenia komunikacyjnego, przede wszystkim wewnątrz gminy.

Istotnym elementem interwencji w wymiarze przestrzenno-funkcjonalnym jest również podnoszenie standardu infrastruktury publicznej – budynków, w których świadczone są usługi publiczne, przestrzeni sprzyjających rekreacji i integracji mieszkańców oraz infrastruktury sieciowej niezbędnej do świadczenia usług komunalnych. Dzięki modernizacji i rozbudowie obiektów i przestrzeni publicznych poprawie ulegnie zarówno jakość życia mieszkańców gminy, jak i jej wizerunek gminy zadbanej i troszczącej się o środowisko. Rozwój sieci wodno-ściekowej czy gazowej przełoży się bowiem również na ograniczenie przedostawania się zanieczyszczeń do wody, gleby i powietrza.

W ostatnich latach wzrasta zainteresowanie Gminą Boronów jako miejscem do życia – odnotowuje się napływ nowych mieszkańców, co wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na nowe tereny pod zabudowę. Co więcej, zakłada się, że realizacja zaplanowanych w strategii działań przełoży się na podniesienie standardu życia i podniesienie atrakcyjności osiedleńczej gminy Boronów, co z jednej strony jest pożądanym rezultatem, ale z drugiej niesie za sobą ryzyko zwiększonej presji urbanizacyjnej na cenne przyrodniczo tereny. Z tego względu w ramach interwencji na najbliższe lata zaplanowano działania ukierunkowane na ograniczanie podobnych negatywnych zjawisk poprzez aktywną, zrównoważoną politykę mieszkaniową i harmonijny rozwój zabudowy z zachowaniem spójności z rozwojem infrastruktury podstawowej i transportowej oraz z poszanowaniem środowiska.

Cel 3.	Zrównoważony rozwój przestrzenno-funkcjonalny Gminy Boronów
Kierunek 3.1	Podnoszenie poziomu dostępności komunikacyjnej gminy
	• Rozbudowa sieci drogowej – budowa i przebudowa dróg gminnych, w tym: ○ Budowa drogi Hucisko-Boronów wraz ze ścieżką rowerową, chodnikiem i oświetleniem ○ Budowa drogi Dębowa Góra-Boronów wraz z chodnikiem i oświetleniem • Sukcesywna modernizacja i remonty dróg gminnych w celu podnoszenia ich standardu technicznego i zapewniania bezpieczeństwa • Nawiązywanie i zacieśnianie współpracy ze Starostwem Powiatowym w Lublińcu i Zarządem Dróg Wojewódzkich w Katowicach w zakresie

	rozbudowy i podnoszenia standardu infrastruktury dróg powiatowych i wojewódzkich • Współpraca z PKP S.A. w zakresie modernizacji infrastruktury kolejowej ukierunkowanej na zapewnienie połączeń na liniach kolei dużej prędkości • Wdrażanie rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo w ruchu drogowym, w tym przede wszystkim bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów – wydzielanie ciągów pieszych i rowerowych, montaż progów zwalniających, rozbudowa sieci oświetlenia itp. • Rozbudowa i modernizacja dróg rowerowych o funkcji komunikacyjnej i turystycznej zgodnie z obowiązującymi standardami i polityką powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego, wraz infrastrukturą towarzyszącą (m.in. stacje serwisowe, miejsca postojowe itp.) i systemem oznakowania (pionowego i poziomego, tablic informacyjnych itp.) • Rozwój systemu transportu publicznego, w tym: ○ dążenie do zapewnienia połączeń komunikacji autobusowej z pobliskimi ośrodkami miejskimi ○ dążenie do zwiększenia częstotliwości kursów na najpopularniejszych liniach zgodnie z identyfikowanym zapotrzebowaniem ○ współpraca z PKP S.A. i Kolejami Śląskimi w zakresie dostosowania częstotliwości i godzin kursowania pociągów do potrzeb mieszkańców gminy • Promocja transportu zbiorowego i mikromobilności • Realizacja działań promocyjno-edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym • Rozwój systemu parkingów i miejsc postojowych w gminie
Kierunek 3.2.	Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury społecznej
	• Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów i terenów sportowo-rekreacyjnych, w tym: ○ Budowa, rozbudowa i modernizacja placów zabaw, m.in. budowa placu zabaw przy Zespole Placówek Oświatowych ○ Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej oraz budowa nowej – m.in. kortów tenisowych, bieżni, basenu, lodowiska ○ Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych o wysokim potencjalne do pełnienia takich funkcji • Rozwój infrastruktury wspierającej integrację mieszkańców poprzez tworzenie nowych i podnoszenie standardu infrastruktury istniejących miejsc spotkań w każdym sołectwie, w tym: ○ Rozbudowa i modernizacja obiektu i infrastruktury OSP wraz z odświeżeniem sali imprezowej ○ Zagospodarowywanie terenów zielonych i wyznaczanie w nich miejsc sprzyjających wypoczynkowi i integracji poprzez wprowadzanie elementów małej architektury • Zwiększanie dostępności obiektów użyteczności publicznej poprzez niwelowanie barier architektonicznych i wdrażanie rozwiązań ułatwiających

	dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami (pochylni, podjazów, poręczy, dźwigów itp.) • Modernizacja i termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, w tym: ○ Modernizacja obiektu i infrastruktury Gminnego Ośrodka Kultury wraz z doposażeniem w nowoczesny sprzęt i narzędzia do realizacji celów statutowych ○ Modernizacja obiektów i infrastruktury placówek oświatowych i wychowawczych oraz terenu wokół nich, m.in. zagospodarowanie terenu wokół Zespołu Placówek Oświatowych w Boronowie • Poprawa bezpieczeństwa publicznego, w tym poprzez rozbudowę sieci monitoringu w gminie • Prace remontowe, konserwatorskie i restauratorskie obiektów zabytkowych wraz z nadawaniem im funkcji społecznych, kulturalnych i turystycznych
Kierunek 3.3.	Rozwój infrastruktury technicznej
	• Zrównoważony rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej – modernizacja, rozbudowa i uspołnienie infrastruktury sieciowej oraz zapewnienie dostępu do niej we wszystkich częściach gminy, w tym: ○ Rozwój i modernizacja sieci wodociągowej ○ Rozwój i modernizacja sieci kanalizacyjnej ○ Budowa stacji uzdatniania wody • Sukcesywne uzbrajanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w niezbędną infrastrukturę techniczną • Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym dążenie do zapewnienia dostępu do sieci światłowodowej
Kierunek 3.4.	Zrównoważona polityka przestrzenna i odpowiedzialne rozwijanie funkcji mieszkaniowych gminy
	• Opracowywanie i uchwalanie aktów planowania przestrzennego sprzyjających efektywnemu wykorzystaniu dostępnej przestrzeni i zachowaniu ładu przestrzennego • Utrzymanie ładu przestrzennego poprzez ograniczanie konfliktów przestrzennych i przeciwdziałanie niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy poprzez harmonijny rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem spójności z rozwojem infrastruktury podstawowej • Wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych między wszystkimi miejscowościami gminy • Poprawa standardu zdegradowanych obiektów i przestrzeni oraz nadanie im nowych funkcji społecznych i turystyczno-rekreacyjnych • Współpraca z Nadleśnictwem Koszęcin w zakresie w zakresie rozwijania funkcji społecznych lasów

	• Tworzenie atrakcyjnej oferty mieszkaniowej • Rozwijanie i podnoszenie standardu obsługi procesu inwestycji mieszkaniowych, w tym procedur administracyjnych przyjaznych dla mieszkańców • Modernizacja i podnoszenie standardu mieszkań komunalnych i socjalnych • Aktywna promocja gminy jako dobrego miejsca do zamieszkania
--	---

WYMIAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY

Cel 4.	Utrzymanie wysokiej jakości środowiska i dostosowanie Gminy Boronów do postępujących zmian klimatu	
Kierunki działań	4.1.	Ochrona środowiska i poprawa jego jakości
	4.2.	Adaptacja gminy do zmian klimatu

Ze względu na postępujące zmiany klimatu i ich następstwa w postaci nasilających się ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz zagrożeń związanych z powodziami, podtopieniami czy suszą, jednym z kluczowych wyzwań stojących przed ośrodkami zurbanizowanymi jest dostosowywanie infrastruktury do zachodzących zmian oraz ograniczanie ich tempa, w tym poprzez ochronę środowiska i poprawę jego jakości oraz wdrażanie nowoczesnych rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury. Kluczowym elementem interwencji Gminy Boronów w tym zakresie jest realizacja działań ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza i wód powierzchniowych, a także wspieranie retencji wodnej i zabezpieczenie przeciwpowodziowe gminy.

Ze względu na ponadprzeciętne walory przyrodniczo-krajobrazowe Gminy Boronów, w ramach Audytu krajobrazowego województwa śląskiego wyznaczono w jej granicach krajobraz priorytetowy⁸, a w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego zakwalifikowano ją do OSI Obszary cenne przyrodniczo. Podkreśla to charakter i wagę kluczowych zasobów gminy oraz konieczność ich ochrony i promocji. Z tego względu w ramach 4. celu strategicznego zaplanowano interwencję ukierunkowaną na ochronę środowiska i poprawę jego jakości.

⁸ Krajobraz Boronów o kodzie 24-341.22-035 obejmuje również Gminę Woźniki.

Cel 4.	Utrzymanie wysokiej jakości środowiska i dostosowanie Gminy Boronów do postępujących zmian klimatu
Kierunek 4.1	Ochrona środowiska i poprawa jego jakości
	• Kontynuacja realizacji Programu Czyste Powietrze oraz wdrażanie nowych systemów wsparcia mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła wraz z intensyfikacją kontroli przestrzegania obowiązujących w tym zakresie zasad • Realizacja działań ukierunkowanych na poprawę jakości wód powierzchniowych, w tym wdrażanie rozwiązań z zakresu niebiesko-zielonej infrastruktury • Realizacja działań na rzecz wspierania retencji wodnej (małej, glebowej, krajobrazowej) • Utrzymywanie i ochrona wysokich walorów środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych oraz wysokiego poziomu bioróżnorodności poprzez zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych i rozwój terenów zieleni, w tym realizację nowych nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej • Promocja i wspieranie transportu nisko- i zeroemisyjnego oraz transportu zbiorowego w celu poprawy jakości powietrza • Ochrona zasobów przyrodniczych przed ich nadmierną zabudową i degradacją • Ochrona walorów kulturowych i fizjonomicznych krajobrazu • Prowadzenie działań informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców, m.in. poprzez promocję oszczędzania wody i informowanie o szkodliwości wykorzystania do ogrzewania wyrobów do tego niewłaściwych • Promocja przestrzegania zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, m.in. stosowania nieszkodliwych nawozów i środków ochrony roślin oraz ich odpowiedniego składowania w pobliżu cieków wodnych • Likwidacja istniejących oraz zapobieganie powstawaniu nowych dzikich wysypisk śmieci
Kierunek 4.2.	Adaptacja gminy do zmian klimatu
	• Działania ukierunkowane na zabezpieczenie przeciwpowodziowe gminy, w tym poprzez wykorzystywanie naturalnych rozwiązań umożliwiających regulację stosunków wodnych • Sukcesywna modernizacja bazy lokalowej OSP, zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP oraz utrzymanie gotowości bojowej • Poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej, m.in. poprzez termomodernizację oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w obiektach gminnych

2.3 Schemat interwencji strategicznej

Poniżej, w ramach podsumowania części strategicznej, przedstawiono schemat ilustrujący główne założenia interwencji strategicznej Gminy Boronów do 2040 roku.

Kluczowe uwarunkowania rozwojowe	Atrakcyjność osiedleńcza gminy, obecne i prognozowane zmiany demograficzne oraz konieczność dostosowywania do nich oferty gminnej, potencjał kapitału ludzkiego i społecznego, potencjał rozwojowy gminy	Atrakcyjność turystyczna gminy i potencjał do rozwoju turystyki aktywnej, krajoznawczej, ekoturystyki, ograniczenia w lokalizacji dużych inwestycji w związku z ochroną cennych przyrodniczo terenów, pozytywny wizerunek gminy i potencjał do budowy jej marki (Gmina dobra do życia)	Niska dostępność komunikacyjna gminy, wzrastająca liczba mieszkańców gminy i konieczność dostosowywania infrastruktury do zwiększającej się populacji, obecność cennych przyrodniczo terenów (dolina rzeki Liswarty, Park Krajobrazowy Łasy nad Górną Liswartą itp.)	Wysoka jakość środowiska i konieczność ochrony jego komponentów (powietrza, wód, gleby), postępujące zmiany klimatu i natężenie ich negatywnych skutków (powodzi, suszy, pożarów itp.)
Misja rozwoju	Gmina Boronów dąży do zapewnienia wysokiej jakości życia swoim mieszkańcom – zarówno obecnym, jak i przyszłym pokoleniom – poprzez zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenno-środowiskowy. Aktywizując społeczność, wspierając lokalną przedsiębiorczość oraz dbając o środowisko naturalne, gmina staje się atrakcyjnym miejscem do życia, pracy i wypoczynku.			
Wymiar	SPOŁECZNY	GOSPODARCZY	PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNY	KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY
Cel strategiczny	↓ 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w Gminie Boronów	↓ 2. Wzmacnianie lokalnej gospodarki w oparciu o kluczowe potencjały Gminy Boronów	↓ 3. Zrównoważony rozwój przestrzenno-funkcjonalny Gminy Boronów	↓ 4. Utrzymanie wysokiej jakości środowiska i dostosowanie Gminy Boronów do postępujących zmian klimatu
Kierunki działań	1.1. Rozwój oferty usług publicznych 1.2. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności 1.3. Efektywne zarządzanie i współpraca na rzecz zrównoważonego rozwoju	2.1. Rozwój przedsiębiorczości i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy 2.2. Rozwój funkcji turystycznych gminy 2.3. Wzmacnianie marki gminy Boronów jako dobrego miejsca do życia, pracy i wypoczynku	3.1. Podnoszenie poziomu dostępności komunikacyjnej gminy 3.2. Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury społecznej 3.3. Rozwój infrastruktury technicznej 3.4. Zrównoważona polityka przestrzenna i odpowiedzialne rozwijanie funkcji mieszkaniowych gminy	4.1. Ochrona środowiska i poprawa jego jakości 4.2. Adaptacja gminy do zmian klimatu
Oczekiwane rezultaty	↓ Poprawa dostępności i jakości usług publicznych, wzrost poziomu aktywności społecznej, wzmocnienie lokalnej tożsamości, poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych w gminie, wzrost konkurencyjności gminy w regionie	↓ Rozwój przedsiębiorczości, poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy, podniesienie poziomu atrakcyjności inwestycyjnej gminy, dywersyfikacja lokalnej gospodarki i dostępnych miejsc pracy, podniesienie konkurencyjności gminy w regionie pod kątem osiedleńczym i gospodarczym	↓ Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy, poprawa dostępności i jakości infrastruktury społecznej, poprawa dostępności i jakości infrastruktury technicznej, utrzymanie ładu przestrzennego, rozwój funkcji mieszkaniowych gminy w oparciu o nowe, zwarte i dobrze skomunikowane tereny mieszkaniowe	↓ Poprawa jakości powietrza, wód i gleby, wzrost poziomu odporności gminy na negatywne skutki zmian klimatu
Wizja Gminy Boronów w 2040 r.	W 2040 roku Gmina Boronów, położona w malowniczej dolinie rzeki Liswarty, jest wzorem zrównoważonego rozwoju i harmonijnego współistnienia człowieka z naturą. To dynamicznie rozwijające się, przyjazne mieszkańcom i inwestorom miejsce, łączące nowoczesną infrastrukturę z dbałością o środowisko naturalne. Dzięki zrównoważonemu rozwojowi gmina oferuje wysoką jakość życia, szeroki dostęp do usług publicznych oraz atrakcyjne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju zawodowego. Mieszkańcy cieszą się czystym środowiskiem, stabilnym rynkiem pracy oraz silną lokalną tożsamością, dzięki czemu marka gminy charakteryzuje się wysoką konkurencyjnością w regionie.			

2.4 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Rozdział odnosi się do *przepisu* wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności „model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy (Art. 10e. ust. 3. pkt. 4) zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940).

W odniesieniu do wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwojowych Gminy Boronów oraz prognozowanych zmian demograficznych, przestrzennych i środowiskowych opracowano model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Analiza kluczowych uwarunkowań objęta m.in.: strukturę sieci osadniczej Gminy Boronów, układ komunikacyjny, wybrane elementy infrastruktury technicznej, zasoby środowiska przyrodniczego oraz obszary wymagające ochrony. Na podstawie przeprowadzonych analiz zdiagnozowano potrzeby i potencjał rozwojowy gminy, z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania.

W rezultacie opracowano długookresowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej, który przedstawia strategiczną wizję rozwoju Gminy Boronów. Zdefiniowano ustalenia i rekomendacje dotyczące kształtowania oraz realizacji polityki przestrzennej w najbliższych latach.

Jako nadrzędny cel rozwoju gminy określono działanie zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju, ukierunkowane na zapewnienie wysokiej jakości życia obecnym i przyszłym mieszkańcom. Aby osiągnąć cele wyznaczone w wizji rozwoju, konieczne jest zarówno odpowiednie kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, jak i realizacja działań poprawiających warunki życia lokalnej społeczności. W związku z tym sformułowano wytyczne dotyczące zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozwoju systemów komunikacyjnych, infrastruktury technicznej i społecznej, które zilustrowano za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Zgodność i uwzględnienie krajowej i regionalnej polityki rozwojowej określonej m.in. w:

- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,
- Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry,
- Planie przeciwdziałania skutkom suszy,
- Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”,
- Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+,

- Audycie Krajobrazowym Województwa Śląskiego⁹,
- Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.,
- Strategii Rozwoju Turystyki na terenie gmin powiatu lublinieckiego na lata 2022-2030,
- Programie Rozwoju Dróg Rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego na lata 2022-2030,

Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Boronów jest gminą wiejską położoną w północno-zachodniej części województwa śląskiego, w powiecie lublinieckim, graniczącą z gminami powiatu lublinieckiego: Herby, Koszęcin, Woźniki, a także z gminami powiatu częstochowskiego: Konopiska i Starcza. Gmina obejmuje obszar o powierzchni 56,34 km² ¹⁰, a w jej skład wchodzi pięć sołectw: Boronów (obejmujący miejscowości Boronów, Doły), Dębowa Góra (Dębowa Góra), Grojec (Grojec), Hucisko (Hucisko Sitki) oraz Zumpy (Zumpy).

Z perspektywy całej gminy, dominującym typem zabudowy w Boronowie jest zabudowa jednorodzinna. Miejscowość ta, rozwijając się wzdłuż lokalnych dróg, przyjęła charakter wsi wielodrożnej, co sprzyja zwartej zabudowie. Koncentracja zabudowy występuje w centrum miejscowości Boronów, gdzie skupia się ponad 80% mieszkańców całej gminy.

Boronów, jako centrum administracyjne, pełni funkcję głównego ośrodka gminy. Koncentrują się tu najważniejsze funkcje administracyjne, edukacyjne i kulturalne. W miejscowości tej znajdują się kluczowe instytucje, takie jak Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury oraz Zespół Placówek Oświatowych im. Unii Europejskiej. Głównie w centrum Boronowa zlokalizowane są tereny przemysłowe.

W pozostałych wsiach gminy, takich jak Zumpy, Dębowa Góra, Grojec czy Hucisko, dominującym typem zabudowy jest zabudowa jednorodzinna oraz zagrodowa. Miejscowości te rozwijały się głównie wzdłuż lokalnych ciągów komunikacyjnych, a ich struktura osadnicza tworzy układ satelitarny względem Boronowa. Poza Boronowem, wsie nie wykształciły ośrodków usługowych - znajdują się tam jedynie nieliczne obiekty handlowe i usługowe.

Polityka przestrzenna gminy ukierunkowana jest na dogęszczanie istniejącej zabudowy, a dalszy rozwój mieszkaniowy planowany jest w powiązaniu z dostępnością infrastruktury drogowej i kolejowej.

⁹ Audyt krajobrazowy województwa śląskiego został przyjęty na mocy Uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego nr VII/12/2/2025 z 17 marca 2025 r. W kwietniu 2025 r. Wojewoda Śląski rozstrzygnięciem nadzorczym nr IFIII.4131.1.38.2025 z 23 kwietnia 2025 r. stwierdził nieważność uchwały Sejmiku Śląskiego, co niesie za sobą konieczność ponowienia procedury uchwałodawczej. Ze względu na wartość merytoryczną opracowania oraz fakt, że w przyszłości zostanie ono ponownie formalnie przyjęte, zdecydowano jednak o uwzględnieniu jego założeń w niniejszej strategii.

¹⁰ Źródło: Raport o stanie Gminy Boronów za 2023 r.

Koncentracja nowej zabudowy planowana jest również w zasięgu pieszym od przystanków kolejowych, zwłaszcza w kierunku północno-wschodnim, wspierając tym samym transport publiczny i ograniczając rozlewanie się zabudowy. Koncentracja zabudowy na istniejących obszarach ma na celu efektywne zagospodarowanie terenów oraz zapobieganie rozpraszaniu zabudowy na obszary o wysokiej wartości ekologicznej.

Można przyjąć następujący układ hierarchiczny systemu osadniczego w gminie:

Tabela 9 Układ hierarchiczny systemu osadniczego Gminy Boronów

Miejscowość	Ranga miejscowości	Struktura zabudowy	Wiodące funkcje miejscowości
Boronów	ośrodek główny najludniejszy ośrodek w gminie	wyraźnie zwarta	mieszkaniowa, administracyjna, usługowa, turystyczna, przemysłowa,
Doły	ośrodek podstawowy	zwarta punktowa	głównie mieszkaniowa, ponadto rolnicza
Dębowa Góra	ośrodek podstawowy	zwarta linearna	
Grojec	ośrodek podstawowy	zwarta z fragmentami rozproszonej zabudowy	
Hucisko	ośrodek podstawowy	zwarta linearna	
Sitki	ośrodek podstawowy zlokalizowany peryferyjnie	zwarta linearna	
Zumpy	ośrodek podstawowy	zwarta linearna	

Źródło: opracowanie własne.

Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Transport drogowy

Gmina Boronów położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie ważnych tras komunikacyjnych, co zapewnia dogodne połączenia z innymi częściami regionu i kraju. W pobliżu granic gminy przebiega droga krajowa nr 46 (Kłodzko–Szczekociny) oraz autostrada A1, będąca częścią europejskiego szlaku transportowego łączącego północ i południe kontynentu.

Na terenie gminy funkcjonuje rozbudowana sieć drogową, obejmującą drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Główną trasą jest droga wojewódzka nr 907. Realizowane są projekty rozbudowy sieci drogowej, w tym budowa dróg z chodnikami, oświetleniem i ścieżkami rowerowymi, takich jak droga Hucisko-Boronów oraz Dębowa Góra-Boronów. Planowane jest także przebudowanie drogi w Grojcu wraz z budową centrum przesiadkowego oraz budowa ronda w centrum miejscowości.

Transport kolejowy

Na terenie gminy przebiega linia kolejowa, która jest częścią linii nr 131 Chorzów Batory - Tczew. W ramach planowanej modernizacji infrastruktury kolejowej przewidziano przesunięcie stacji, budowę wiaduktu kolejowego w Boronowie oraz przebudowę stacji Boronów. Dodatkowo, linia zostanie przystosowana do obsługi kolei dużej prędkości, co poprawi jakość i komfort podróży. Na całym swoim odcinku linia kolejowa przebiegająca przez gminę stanowi teren zamknięty, wykorzystywany w celach obronnych i związanych z transportem wojskowym.

Infrastruktura rowerowa

Na terenie gminy Boronów funkcjonuje Liswarciański Szlak Rowerowy – oznakowana trasa o walorach przyrodniczo-krajobrazowych, przebiegająca przez Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą. W ramach rozwoju sieci rowerowej, przewidzianego w Programie Rozwoju Dróg Rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego na lata 2022–2030 oraz Strategii Rozwoju Turystyki na terenie gmin powiatu lublinieckiego na lata 2022–2030, planowana jest budowa szeregu tras o funkcji turystyczno-rekreacyjnej oraz komunikacyjnej.

Jedną z kluczowych inwestycji jest trasa „Dookoła Boronowa” – pętla rowerowa poprowadzona częściowo po drogach nieoznakowanych, przeznaczona do krótkich wycieczek z możliwością noclegu w gospodarstwach agroturystycznych.

W Boronowie zaplanowano również budowę ciągu pieszo-rowerowego o długości 1580 metrów wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 905 (ul. Wolności), odcinkowo łączącego centrum miejscowości z rejonem zjazdu do Grojca. Dodatkowo projektowane jest centrum przesiadkowe przy Gminnym Ośrodku Kultury wraz z drogą rowerową o długości 2,2 km, które ma ułatwić integrację różnych środków transportu i poprawić spójność sieci rowerowej wewnątrz gminy.

Uzupełnieniem planowanej infrastruktury będzie tzw. „łącznik” rowerowy – nowa trasa o długości ok. 12 km, biegnąca przez tereny leśne wzdłuż granicy Boronowa i gminy Konopiska. Celem inwestycji jest zapewnienie powiązania z istniejącą i projektowaną siecią tras rowerowych powiatów lublinieckiego i częstochowskiego.

Główne elementy infrastruktury społecznej

Gmina Boronów dysponuje podstawową infrastrukturą społeczną, koncentrującą się głównie w miejscowości Boronów, która pełni funkcję administracyjno-kulturowego centrum gminy. Znajdują się tu główne instytucje publiczne, obiekty edukacyjne oraz strefa rekreacyjna.

Infrastruktura kulturalna, edukacyjna i społeczna

Na terenie gminy funkcjonują: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury oraz Zespół Placówek Oświatowych im. Unii Europejskiej. Gmina planuje utworzenie żłobka (oddziału żłobkowego), w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie w zakresie opieki nad najmłodszymi dziećmi. Wśród inwestycji zaplanowano także budowę placu zabaw i lodowiska przy placówkach oświatowych.

W celu poszerzenia oferty dla młodzieży i organizacji społecznych, planowane jest przejęcie i adaptacja zabytkowego, nieczynnego dworca kolejowego w Boronowie na cele społeczne i kulturalne.

Dziedzictwo kulturowe i zabytki

W rejestrze zabytków znajduje się drewniany kościół parafialny pw. Matki Boskiej Różańcowej z XVII wieku wraz z cmentarzem przykościelnym. Dodatkowo na terenie gminy zidentyfikowano charakterystyczne obiekty zabytkowe poza rejestrem zabytków.

Rekreacja i turystyka

W centrum Boronowa zlokalizowany jest rozległy park rekreacyjny, oferujący atrakcje dla różnych grup wiekowych i pełniący funkcję głównego miejsca integracji mieszkańców. Obszary wymagające zagospodarowania z przeznaczeniem na rekreację znajdują się również w sołectwach Zumpy, Hucisko, Sitki oraz na obrzeżach Boronowa. W sołectwach Grojec i Hucisko planowana jest rozbudowa infrastruktury społecznej z uwagi na brak ogólnodostępnych miejsc spotkań.

Przez gminę przebiegają szlaki turystyczne, w tym Niebieski Szlak Józefa Lompy oraz Żółty Szlak Pomników Przyrody, które stanowią dodatkowe atrakcje przyrodnicze i kulturowe.

Główne elementy infrastruktury technicznej

Zaopatrzenie w wodę i gospodarka ściekowa

Gmina Boronów charakteryzuje się wysokim stopniem wyposażenia w infrastrukturę techniczną, obejmującą sieci wodociągowe i kanalizacyjne. Tereny zurbanizowane, w tym wszystkie sołectwa, są niemal w całości objęte siecią wodno-kanalizacyjną – z której korzysta około 96–98% mieszkańców. Jedynie w przysiółkach Sitki i Doły istnieją deficyty sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W planach przewidziano modernizację, rozbudowę i uspołnienie systemu infrastruktury technicznej, także w kontekście obsługi nowej zabudowy. Planowana jest również budowa stacji uzdatniania wody i nowych ujęć (studni), co pozwoli na zwiększenie niezależności i bezpieczeństwa w zakresie dostaw wody. Gmina posiada biologiczną oczyszczalnię ścieków.

Sieć gazowa

Na terenie gminy Boronów nie funkcjonuje sieć gazowa. Przez teren gminy nie przebiega również żaden gazociąg wysokociśnieniowy. Gazociąg przesyłowy obsługiwany przez Operatora Gazociągów

Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. przebiega w niewielkiej odległości od północnej granicy gminy, poza jej terenem, i nie jest wykorzystywany do lokalnej dystrybucji.

Infrastruktura elektroenergetyczna i przemysłowa

Gmina zasilana jest z regionalnej sieci elektroenergetycznej. Na jej terenie działa zakład magazynowania paliw - Baza Paliw nr 3 w Boronowie – zakład o dużym znaczeniu regionalnym, zaopatrujący w paliwa płynne stacje benzynowe w południowej Polsce. Obiekt ten, z uwagi na magazynowanie substancji niebezpiecznych, zaliczany jest do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej. Z bazą powiązany jest rurociąg produktowy Płock – Koluszki – Boronów, wykorzystywany do przesyłu oleju napędowego i benzyn. W planach znajduje się rozbudowa tej infrastruktury w ramach projektu „Rurociąg produktowy Boronów – Trzebinia”.

Gospodarka odpadami

Na terenie gminy nie znajduje się własne składowisko odpadów komunalnych – odpady są przekazywane do składowiska w Młynku Sobuczynie (powiat częstochowski).

System powiązań przyrodniczych

Lasy stanowią istotny element krajobrazu gminy, zajmując około 69,81% jej powierzchni.

Obszary Chronione i Korytarze Ekologiczne

Na terenie gminy znajdują się obszary chronione:

- Rezerwat przyrody Rajchowa Góra –ma na celu ochronę lasu mieszanego naturalnego pochodzenia na zachodniej krawędzi Jury Krakowsko-Wieluńskiej.
- Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą – obejmuje cały obszar gminy Boronów oraz tereny sąsiednich gmin. Jego celem jest ochrona fizjonomii krajobrazu dorzecza Liswarty, w tym naturalnych cieków wodnych, torfowisk, obniżeń dolinkowych oraz mszarów. Ochronie podlegają także różnorodność flory i fauny oraz walory krajobrazowe i kulturowe.
- Pomniki przyrody – na terenie gminy znajduje się 25 pomników przyrody, głównie pojedynczych drzew, które są objęte ochroną.

Ponadto przez teren gminy przebiega korytarz ekologiczny Bory Stobrowskie.

Złoże Surowców Mineralnych

Gmina Boronów posiada złoża piasków i żwirów, które stanowią jedyne surowce mineralne występujące na jej terenie. Poza kruszywem naturalnym, nie występują inne surowce mineralne w gminie.

Tereny Osuwiskowe i Powodziowe

Gmina Boronów leży w obrębie dorzecza Warty, w regionie wodnym Warty i Górnej Odry. W rejonie zachodniej części gminy, w dolinie Liswarty i jej dopływów, występują tereny podmokłe oraz obszary

zalewowe. Na zachodnim odcinku Liswarty występuje zagrożenie powodziowe. W dolinie rzeki i jej dopływów znajdują się liczne pozostałości po stawach przemysłowych oraz torfowiska.

Audyt krajobrazowy¹¹

Na terenie gminy znajduje się krajobraz priorytetowy – Boronów 24-341.22-035. Jest to teren zabudowany o charakterze wiejskim, obejmujący wieś Boronów, której zabudowa częściowo położona jest w dolinie rzecznej, z przylegającymi zadrzewieniami i polami. W krajobrazie priorytetowym występują pozostałości zadrzewień łęgowych, szuwarów, wilgotnych łąk oraz lokalny korytarz ekologiczny dolinki rzecznej.

Krajobraz priorytetowy Boronów obejmuje także:

- siedliska przyrodnicze, takie jak naturalne ciek wodne, starorzecza, torfowiska, trzęsawiska i źródła,
- szatę roślinną, w tym charakterystyczny układ mozaiki leśno-łąkowo-polnej,
- różnorodność flory i fauny,
- walory krajobrazowe, w tym historyczne elementy kulturowe, jak zadrzewienia śródpolne i układ dróg.

W okolicach Huciska znajdują się rozległe ciągi widokowe na dolinę Liswarty i pola uprawne. Obszar ten jest przecięty przez szlaki turystyczne: Szlak Józefa Lompy oraz Szlak Pomników Przyrody.

Dominanta w krajobrazie gminy to drewniany kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Różańcowej, który jest obiektem zabytkowym, wpisanym do rejestru zabytków. Kościół stanowi istotny element kulturowy i widokowy, wyróżniając się na tle okolicznego krajobrazu.

Proponowana ochrona przyrody obejmuje:

- łąki z mieczykiem koło Zump,
- Fragment terenów Stawy i Bagna Hadra

¹¹ Źródło: Audyt krajobrazowy województwa śląskiego, 2025 r.

Rysunek 1 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Boronów

Struktura sieci osadniczej:

- granica gminy Boronów
- poniżej 50
- 50 - 145
- główny ośrodek administracyjno - usługowy (ponad 2700 mieszkańców)
- obszary zabudowy mieszkaniowej
- obszary przemysłowo-składowe
- obszary zabudowy usługowej
- obszary upraw rolnych, terenów otwartych i zadrzewień śródpolnych
- dogęszczanie zabudowy w obrębie pieszego zasięgu od stacji kolejowej z zastrzeżeniem spełnienia innych uwarunkowań

Główne elementy sieci transportowej

- drogi wojewódzkie
- drogi powiatowe
- drogi gminne
- stacja lub przystanek kolejowy
- linie kolejowe
- tereny zamknięte
- infrastruktura rowerowa:
 - drogi rowerowe funkcja rekreacyjno-turystyczna przebieg głównych korytarzy regionalnych tras rowerowych (w tym: trasa "Dookoła Boronowa" i droga rowerowa: łącznik pomiędzy gminami Boronów i Konopiska)
 - drogi rowerowe funkcja komunikacyjna przebieg głównych korytarzy powiatowych i gminnych tras rowerowych
- Liswarciański Szlak Rowerowy
- centrum przesiadkowe

Główne elementy infrastruktury technicznej

- oczyszczalnia ścieków
- zakład magazynowania paliw Baza Paliw nr 3
- rurociąg paliwowy Płock-Koluszki-Boronów
- rurociąg paliwowy Boronów-Trzebinia

Główne elementy infrastruktury społecznej

- obszar koncentracji funkcji centralnych i elementów infrastruktury społecznej
- obszar koncentracji zabudowy w miejscowościach wiejskich
- tereny zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego
- tereny rekreacyjne
- obiekt zabytkowy wpisany do rejestru zabytków drewniany kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Różańcowej
- wybrane obiekty zabytkowe

System powiązań przyrodniczych

- wody powierzchniowe
- obszar zagrożenia powodzią
- obszar lasów
- Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą (cały obszar gminy)
- korytarz ekologiczny Bory Stobrawskie
- rezerwat Rajchowa Góra
- złoża kruszyw naturalnych
- pomniki przyrody
- widok obustronny na pola i łąki doliny Liswarty
- dominanta
- krajobraz priorytetowy - Boronów 24-341.22-035
- proponowana ochrona przyrody: Łąki z mieczykiem koło Zump i fragment terenów Stawy i Bagna Hadra

- główne kierunki tras kolejowych
- główne kierunki tras drogowych

0 1 2 km

Źródło: opracowanie własne

2.5 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Poniżej określono kluczowe kierunki zmian i zasady w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Boronów, w odniesieniu do wypracowanej w ramach Strategii wizji jej rozwoju w perspektywie 2040 r.

I KIERUNKI ZMIAN

1. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- Rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy zgodnie z zasadami ochrony środowiska przyrodniczego oraz z uwzględnieniem zasad służących adaptacji do zmian klimatu, a także z zachowaniem i kontynuacją wartościowych elementów układów przestrzennych i architektonicznych.
- Utrzymanie ładu przestrzennego poprzez ograniczanie konfliktów przestrzennych i przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy poprzez kontrolowany, harmonijny rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem spójności z rozwojem infrastruktury podstawowej.
- Uwzględnianie konieczności zachowania tradycyjnej struktury przestrzennej krajobrazu przy wprowadzaniu zabudowy i infrastruktury technicznej. Rekomenduje się zachowanie pierwotnego układu morfologicznego wsi i ochronę spójności przestrzennej, a także planowanie i realizację obiektów budowlanych w sposób uwzględniający naturalne ukształtowanie terenu, co przeciwdziałać ma zaburzaniu wiejskich układów przestrzennych.
- Uwzględnianie w realizowanej polityce przestrzennej potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych krajobrazu priorytetowego Boronów opisanych w Audycie krajobrazowym województwa śląskiego.
- Nierealizowanie nowej zabudowy w dolinie Liswarty poza terenami zabudowanymi lub wyznaczonymi do zabudowy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub strefach uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w planie ogólnym gminy. Ograniczanie lokalizacji nowej zabudowy na terenach szczególnie cennych przyrodniczo i atrakcyjnych krajobrazowo oraz w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
- Uwzględnianie w procesie zagospodarowywania terenów potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności, w tym osób ze szczególnymi potrzebami oraz dążenie do niwelowania barier architektonicznych i komunikacyjnych ograniczających dostęp do przestrzeni i obiektów tej grupy społecznej.

- Wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych między wszystkimi miejscowościami gminy – gwarantowanie połączeń drogowych i pieszych, zachowanie ciągłości infrastruktury i form przyrodniczych, harmonizowanie form zagospodarowania terenu.

Określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Gmina Boronów posiada doskonałą lokalizację pomiędzy trzema istotnymi ośrodkami miejskimi regionu – Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią, miastem wojewódzkim Opole i byłym miastem wojewódzkim Częstochową, będącym głównym ośrodkiem subregionu północnego województwa śląskiego. Ośrodki te są w zasięgu odpowiednio 1,5, 1, 0,5 godziny jazdy samochodem, a biorąc pod uwagę przebieg linii kolejowej przez Boronów, ośrodki te dostępne są względnie łatwo także najbardziej ekologiczną obecnie formą transportu.

Równocześnie gmina dysponuje wybitnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi bezpośrednio wpływającymi na jakość życia i atrakcyjność zamieszkania. Gmina jest zadbana, podstawowe usługi są już zapewnione – niemal cała jednostka (tereny zurbanizowane) wyposażona jest w sieć infrastruktury technicznej, co świadczy o tym, iż gmina jest w stanie zaspokajać potrzeby obecnych mieszkańców, a także jest przygotowana na przyjęcie nowych. Co więcej, w najbliższych latach planuje się realizację dodatkowych inwestycji znacząco podnoszących atrakcyjność osiedleńczą, takich jak m.in. rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Oznacza to, że punkt wyjścia dla dalszego rozwoju jest już bardzo dobry, co dobrze rokuje na osiągnięcie założonych w strategii celów, w tym przyrostu liczby mieszkańców. Przekłada się to m.in. na wysoką pozycję w rankingu „Gmina Dobra do Życia”, co dokumentuje działania i aspiracje gminy do dalszego tworzenia kolejnych miejsc zamieszkania o wysokim standardzie. W rankingu tym w 2023 r. Gmina Boronów zajęła pierwsze miejsce wśród wszystkich gmin w województwie śląskim oraz siódme miejsce w Polsce wśród gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Oznacza to, że prognozowany spadek liczby mieszkańców należy skorygować względem prognoz GUS.

O wysokim poziomie atrakcyjności Gminy Boronów świadczy również wzrost liczby mieszkań lokalizowanych na jej terenie. Na stabilnym poziomie utrzymuje się liczba wydawanych pozwoleń na budowę domów jednorodzinnych – w gminie notowane jest zapotrzebowanie na tereny pod zabudowę mieszkaniową. Ponadto, jedną z inwestycji, która wpłynie na podniesienie atrakcyjności osiedleńczej gminy będzie również planowana modernizacja linii kolejowej.

Jedną z gałęzi lokalnej gospodarki jest rolnictwo, jednakże w ciągu ostatnich lat zmniejszyła się zarówno liczba gospodarstw rolnych, jak i użytków rolnych. W gminie dominują grunty rolne klasy IV i wyższej i można zaobserwować, że z biegiem lat użytkowanych rolniczo jest coraz mniej gruntów, które są

wykorzystywane na inne cele. Analizując wnioski o zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na przestrzeni lat dostrzec można, że dotyczą one głównie zmiany przeznaczenia terenu rolnego na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Wnioski obejmowały cały obszar gminy Boronów, gdzie dostępne są rezerwy terenów budowlanych, jednak ich racjonalne zagospodarowanie jest trudne ze względu na niekorzystną lokalizację lub nieodpowiednie zapisy obowiązujących aktów prawa miejscowego. W znacznej części działki, które w aktualnym mpzp gminy Boronów są przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, są wąskie oraz długie i racjonalne ich zagospodarowanie zgodnie z mpzp wymagałoby scalenia i ponownego ich podziału, co niejednokrotnie jest trudne ze względu na np. nieuregulowany stan prawny lub brak porozumienia się z właścicielem nieruchomości sąsiedniej.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Gmina Boronów posiada unikatowy potencjał jako miejsce zamieszkania, szczególnie dla osób z sektorów zaawansowanych technologii, które pracują zdalnie lub w formie hybrydowej. Możliwość codziennego obcowania z ponadprzeciętnymi walorami decydującymi o jakości życia i możliwość dojazdu 1-2 razy w tygodniu do dużych ośrodków miejskich zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie skłania do indywidualnego, adekwatnego oszacowania zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową. Ponadto, szacując to zapotrzebowanie zbieżne z obranym kierunkiem rozwoju gminy, należy uwzględnić następujące fakty i zachodzące zjawiska społeczno-gospodarcze:

- Prognozy GUS opublikowane w 2023 r. opracowywane były na podstawie aktualnych na ten czas danych, bez uwzględnienia dynamicznych zmian związanych m.in. z konfliktem zbrojnym w Ukrainie oraz bazowały na oficjalnych statystykach dotyczących liczby ludności. W przypadku Gminy Boronów trudno jest jednak określić faktyczną liczbę jej mieszkańców - problem z szacunkami wynika z faktu, że na terenie gminy zlokalizowane są domki letniskowe, których sezonowi mieszkańcy (w okresie od ok. czerwca do września) to dodatkowe ok. 300 osób, które nie decydują się na meldunek w gminie.
- W ostatnich latach saldo migracji w gminie osiągało wartości dodatnie, wyraźnie wyższe na tle powiatu i województwa. Jak wynika z diagnoz, najwięcej nowych mieszkańców przybyło z okolicznych gmin, miasta Częstochowa oraz gmin konurbacji górnośląskiej. Ze względu na wysoką atrakcyjność osiedleńczą Gminy przewiduje się, że rozwój jej funkcji mieszkaniowych będzie się w najbliższym czasie intensyfikował.
- Obecna sytuacja społeczno-ekonomiczna (gentryfikacja, wysokie ceny nieruchomości itp.) oraz zmieniające się trendy, zgodnie z którymi ludzie decydują się na przeprowadzkę na oddalone od centrum osiedla lub do okolicznych wsi (suburbanizacja), warunkują rozwój gmin takich jak Boronów. Z uwagi na położenie blisko Częstochowy i Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, gmina Boronów jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania dla osób ceniących sobie spokój

charakterystyczny dla mniejszych miejscowości przy jednoczesnej dobrej dostępności usług oferowanych przez miasto powiatowe czy szerokiego rynku pracy pobliskiej konurbacji górnośląskiej cechującej się wysokim poziomem urbanizacji i uprzemysłowienia. Z tego względu Gmina Boronów stanowi atrakcyjne zaplecze mieszkaniowe dla większych ośrodków miejskich.

- Zwiększone zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wynika również z potrzeby zatrzymania procesu odpływu ludności w wieku produkcyjnym, zapewnienia dostępu do nowoczesnych, energooszczędnych mieszkań oraz odpowiedzi na potrzeby lokalnej społeczności związane z budową domów jednorodzinnych w systemie indywidualnym.
- Zwiększone zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wynika również z równoważenia przestrzennego i przeciwdziałania koncentracji ludności wyłącznie w dużych ośrodkach – w celu ograniczenia depopulacji obszarów wiejskich oraz rozwoju funkcji mieszkaniowo-usługowych.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową obliczane wg wzoru określonego w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r.¹², dla Gminy Boronów wynosiłoby -81. Zgodnie z wytycznymi określonymi w Rozporządzeniu, w takiej sytuacji dopuszcza się przyjęcie zapotrzebowania na poziomie 500 osób. Wielkości te nie odzwierciedlają jednak indywidualnej sytuacji, potencjału i możliwości rozwojowych gminy. Biorąc pod uwagę czynniki takie jak: atrakcyjna, korzystna lokalizacja, dostępność większych ośrodków i ich szerokiej oferty, dogodne warunki dla trybu pracy zdalnej, wybitne walory przyrodnicze, krajobrazowe i rekreacyjne gminy, a także obserwowane trendy społeczno-gospodarcze, w polityce przestrzennej Gminy Boronów należy uwzględniać szczególne potrzeby w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej związanych z jej wzrastającą atrakcyjnością osiedleńczą. W związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na nową zabudowę mieszkaniową, dopuszcza się poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej względem zasięgów wyznaczonych w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planach miejscowych. Dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową niż wynikałoby to ze standardowych obliczeń nie uwzględniających indywidualnej, rzeczywistej sytuacji gminy – maksymalnie o 15%.

2. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Systemy komunikacji

¹² Ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wrysów

- Kształtowanie i rozwijanie układu komunikacyjnego gminy w oparciu o drogi wojewódzkie nr 905 i 907, drogi powiatowe i drogi gminne.
- Sukcesywna modernizacja i remonty dróg gminnych w celu podnoszenia ich standardu technicznego i zapewniania bezpieczeństwa.
- Wdrażanie rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo w ruchu drogowym, w tym przede wszystkim bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów – wydzielanie ciągów pieszych i rowerowych, montaż progów zwalniających, rozbudowa sieci oświetlenia itp.
- Budowa i modernizacja dróg rowerowych o funkcji komunikacyjnej i turystycznej zgodnie z obowiązującymi standardami i polityką powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego
- Tworzenie powiązań dróg rowerowych z układem zewnętrznym i korytarzami głównymi tras rowerowych.

Infrastruktura techniczna

- Zrównoważony rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej – modernizacja, rozbudowa i uspoźnienie infrastruktury sieciowej oraz zapewnienie dostępu do niej we wszystkich częściach gminy.
- Sukcesywne uzbrajanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w niezbędną infrastrukturę techniczną.
- Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym dążenie do zapewnienia dostępu do sieci światłowodowej.
- Dążenie do racjonalnego wykorzystania istniejącej infrastruktury, w tym poprzez podnoszenie standardu zdegradowanych obiektów i przestrzeni oraz nadawanie im nowych funkcji społecznych i turystyczno-rekreacyjnych.

Infrastruktura społeczna

- Rozwój infrastruktury wspierającej integrację mieszkańców poprzez tworzenie nowych i podnoszenie standardu infrastruktury istniejących miejsc spotkań w każdym sołectwie.
- Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, w tym m.in. budowa, rozbudowa i modernizacja placów zabaw, kortów tenisowych, bieżni itp.
- Zwiększanie dostępności obiektów użyteczności publicznej poprzez niwelowanie barier architektonicznych i wdrażanie rozwiązań ułatwiających dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami.
- Dążenie do zapewnienia dobrej dostępności czasowej i przestrzennej podstawowych usług.

II ZASADY

1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- Należy dążyć do rewaloryzacji, ochrony i rozwoju istniejących zasobów środowiska przyrodniczego oraz zmniejszania negatywnego wpływu działalności człowieka na to środowisko.
- Należy dążyć do utrzymania istniejącej ochrony obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych i kulturowych oraz obejmowania ochroną najcenniejszych obszarów i obiektów przyrodniczych, w tym m.in. do ustanowienia użytku ekologicznego „Łąki z mieczykiem koło Zump”.
- Zależy dążyć do utrzymania i ochrony wysokich walorów środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych oraz wysokiego poziomu bioróżnorodności poprzez zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych i rozwój terenów zieleni, w tym realizację nowych nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej w sposób preferujący gatunki rodzime.
- Należy zachować rygor ochrony korytarzy ekologicznych, w tym dążyć do zachowania ciągłości naturalnych korytarzy ekologicznych doliny rzeki Liswarty.
- W procesie planowania i realizacji obiektów budowlanych należy uwzględniać naturalne ukształtowanie terenu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania naturalnego charakteru zboczy doliny Liswarty i koryta rzeki.
- Należy dążyć do ograniczania odpływu wód z wykorzystaniem metod naturalnych, a tam, gdzie jest to uzasadnione również technicznych, celem zwiększenia wodnej retencji krajobrazowej, z uwzględnieniem konieczności ochrony innych walorów przyrodniczo-krajobrazowych.
- Należy dążyć do przeciwdziałania naturalnej lub przyspieszonej przez człowieka sukcesji ekologicznej zbiorowisk nieleśnych, w tym przeciwdziałania zarastaniu łąk w dolinie Liswarty oraz nieleśnych obszarów podmokłych.
- Należy dążyć do kształtowania stref buforowych między obszarami szczególnie cennymi przyrodniczo a obszarami zurbanizowanymi w celu ograniczenia bezpośrednich zagrożeń dla walorów przyrodniczych.
- Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń atmosfery poprzez promowanie bezemisyjnych lub co najmniej niskoemisyjnych źródeł ciepła.
- Poza obszarami leśnymi i zwartymi obszarami zabudowanymi struktury typowego dla obszaru mozaikowego krajobrazu otwartego (w szczególności ekosystemów łąk, pastwisk, liniowych, obszarowych i punktowych zadrzewień), należy dążyć do zachowania naturalnych koryt cieków, okresowych i stałych zbiorników wodnych.
- Zwiększanie udziału starodrzewi w krajobrazie, w tym w ramach prowadzonej zrównoważonej gospodarki leśnej. Pozostawianie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenia dla ludzi lub mienia.

- Ograniczanie barier migracyjnych dla flory i fauny metodami przyrodniczymi i technicznymi, właściwymi do istniejących uwarunkowań.
- Zachowanie połączeń ekologicznych w krajobrazie, w tym poprzez ograniczenie zabudowy korytarzy ekologicznych.

2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- W nowo realizowanej zabudowie należy uwzględniać standardy architektoniczno-urbanistyczne i formy zagospodarowania terenu nawiązujące do istniejących rozwiązań tradycyjnych, w tym w zakresie gabarytów, form i proporcji budynków, użytych materiałów, ogrodzeń i zieleni przydomowej. Przy realizacji nowej zabudowy oraz zabudowy istniejącej poddawanej remontom, przebudowie, rozbudowie i nadbudowie należy stosować materiały tradycyjne, harmonijnie wkomponowane w otoczenie oraz dostosowywać gabaryty i formę obiektów do historycznej zabudowy.
- Należy dążyć do wprowadzania do gminnej ewidencji zabytków obiektów i zespołów przestrzennych mających istotne i wartości zachowania cechy zabytkowe, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów architektury regionalnej.
- Należy dążyć do ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego gminy poprzez realizację prac remontowych, konserwatorskich i restauratorskich obiektów zabytkowych wraz z nadawaniem im funkcji społecznych, kulturalnych i turystycznych. Przy realizacji ww. prac należy unikać wprowadzania materiałów, rozwiązań i obiektów degradujących wyraz stylistyczny obiektów.
- Należy unikać lokalizowania antropogenicznych dominant krajobrazowych ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wielkokubaturowych, wysokościowych lub wielkoobszarowych.
- Należy dążyć do zachowania ciągu widokowego dwustronnego na pola i łąki doliny rzeki Liswarty oraz powiązanych z nim cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej.
- Należy dążyć do ograniczania chaosu przestrzennego, w tym poprzez unikanie lokalizowania w przestrzeni publicznej wielkopowierzchniowych reklam, tablic i urządzeń reklamowych, zwłaszcza urządzeń LED.
- Należy ograniczać podział terenów otwartych oraz intensywne rozprzestrzenianie się zabudowy celem zachowania spuścizny kulturowej terenów wiejskich.
- Należy dążyć do ograniczania negatywnego wpływu turystyki na środowisko naturalne, historyczne, kulturowe i społeczne gminy, m.in. poprzez odpowiednie kanalizowanie ruchu turystycznego i właściwe udostępnianie zasobów kulturowych i przyrodniczych.

3. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506, 1597 i 1688)

Na terenie Gminy Boronów nie wyznacza się terenów pod lokalizację obiektów handlu wielkopowierzchniowego. Ewentualna lokalizacja ww. obiektów powinna następować zgodnie z zasadami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

- Inwestycje celu publicznego mogą być lokalizowane w gminie na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, podejmowanych zgodnie z procedurą, którą określają aktualne przepisy.
- Należy dążyć do zachowania zgodności pomiędzy inwestycją celu publicznego a intensywnością i formami zagospodarowania otaczającego obszaru.
- Należy dążyć do minimalizowania zagrożeń powodowanych przez inwestycję celu publicznego.

5. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię należy lokalizować na terenach i obiektach, dla których określono taką możliwość w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. W celu zachowania wysokich walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy nie rekomenduje się lokalizacji na jej terenie wielkopowierzchniowych farm fotowoltaicznych i wiatrowych.

6. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

- Należy ograniczać lokalizację inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
- W stosunku do istniejących i projektowanych inwestycji mogących oddziaływać na środowisko należy dążyć do ograniczenia ich uciążliwości do granic tej inwestycji oraz stosować środki techniczne minimalizujące negatywne oddziaływanie prowadzonej działalności na środowisko i zdrowie ludzi.

7. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- Wskazane jest kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej na obszarach o najwyższym potencjale glebowym oraz wielofunkcyjny rozwój na obszarach o niskim potencjale glebowym przy zachowaniu walorów przyrodniczych i tradycyjnego krajobrazu rolniczego.
- Należy ograniczać intensywność mechanizacji produkcji rolnej i leśnej niszczącej naturalne właściwości gleb, w tym ograniczać nadmierne wykorzystanie środków ochrony roślin i nawozów.

- Lasy należy użytkować zgodnie z ich funkcją wiodącą.
- Należy dążyć do wzmacniania potencjału produkcji leśnej na predysponowanych do tego celu gruntach leśnych.

8. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na terenie gminy nie zidentyfikowano obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji. W przypadku zaistnienia obszarów problemowych, wymagających ww. działań, należy postępować na zasadach określonych przepisami prawa. Na obszarze gminy nie wyznaczono obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w myśl przepisów ustawy o rewitalizacji.

Rysunek 2 Wybrane ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Boronów

Oznaczenia ogólne:

- granica gminy Boronów
- obszary zabudowy mieszkaniowej
- obszary przemysłowo-składowe
- obszary zabudowy usługowej
- obszary upraw rolnych, terenów otwartych i zadrzewień śródpolnych
- dogęszczanie zabudowy w obrębie pieszego zasięgu od stacji kolejowej
- drogi wojewódzkie
- drogi powiatowe
- drogi gminne
- linie kolejowe
- stacja lub przystanek kolejowy
- wody powierzchniowe
- obszar zagrożenia powodzią
- Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą
- korytarz ekologiczny Bory Stobrawskie
- rezerwat Rajchowa Góra
- zakład magazynowania paliw Baza Paliw nr 3
- rurociąg paliwowy Płock-Koluszki-Boronów
- projektowany rurociąg Boronów-Trzebinia
- planowane tereny rekreacyjne
- przebudowa stacji

WYBRANE USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

→ dążenie do zachowania ciągu widokowego oraz powiązanych z nim cennych fizjonomicznych elementów ekspozycji biernej

uwzględnianie w realizowanej polityce przestrzennej potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych krajobrazu priorytetowego Boronów opisanych w Audycie krajobrazowym województwa śląskiego:

→ widok obustronny na pola i łąki doliny Liswarty

dominanta

krajobraz priorytetowy - Boronów 24-341.22-035

proponowana ochrona przyrody: Łąki z mietczykiem koło Zump i fragment terenów Stawy i Bagna Hadra

nierealizowanie nowej zabudowy w dolinie Liswarty poza terenami zabudowanymi lub wyznaczonymi do zabudowy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

obszary rozwoju i dogęszczania zabudowy (na podstawie planów miejscowych)

zachowanie rygoru ochrony korytarzy ekologicznych, w tym dążenie do zachowania ciągłości naturalnych korytarzy ekologicznych doliny rzeki Liswarty

korytarz ekologiczny Bory Stobrawskie

modernizacja kolei
rozwoj terenów zamkniętych ukierunkowany na zachowanie ich funkcji podstawowych bezpośrednio związanych z obronnością i bezpieczeństwem państwa, z jednoczesnym wykorzystaniem cech tych obszarów do rozwoju regionu

budowa i modernizacja dróg rowerowych o funkcji komunikacyjnej i turystycznej zgodnie z obowiązującymi standardami i polityką powiatu lublinieckiego i województwa śląskiego.
Tworzenie powiązań dróg rowerowych z układem zewnętrznym i korytarzami głównymi tras rowerowych

infrastruktura rowerowa:

- istniejące drogi rowerowe funkcja rekreacyjno-turystyczna
- istniejące drogi rowerowe funkcja komunikacyjna
- przebieg głównych korytarzy powiatowych i gminnych tras rowerowych
- projektowany przebieg głównych korytarzy powiatowych i gminnych tras rowerowych
- projektowany przebieg głównych korytarzy regionalnych tras rowerowych
- planowane centrum przesiadkowe
- Liswarciański Szlak Rowerowy

Źródło: opracowanie własne

2.6 Oczekiwane rezultaty planowanych działań

Poniżej przedstawiono katalog wskaźników, które będą podlegały monitoringowi w celu określenia poziomu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Boronów do roku 2040. Dzięki monitoringowi możliwa będzie ocena rezultatów planowanych działań oraz stwierdzenie, czy wyznaczone w strategii cele strategiczne zostały osiągnięte.

Dla każdego ze wskaźników określono oczekiwaną tendencję, a więc sposób, w jaki będzie się zmieniała wartość wskaźnika (wzrost/spadek) w wyniku realizacji założeń Strategii. Dla niektórych wskaźników możliwe było określenie wartości bazowej – są to bowiem dane odnotowywane rokrocznie w statystyce publicznej (BDL GUS). Dzięki temu ich monitoring będzie ciągły i pozwoli na porównanie jego wyników w dłuższej perspektywie (również w latach poprzedzających wdrożenie Strategii). Dla pozostałych wskaźników nie przyjęto wartości bazowych ze względu na fakt, iż do momentu opracowania Strategii (2025 r.), w jej ramach nie zostały podjęte działania umożliwiające ich określenie – realizacja zadań, których dotyczą dane wskaźniki, rozpocznie się bowiem dopiero po przyjęciu Strategii i od tego momentu prowadzony będzie monitoring.

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Wartość bazowa (2023 r.)	Oczekiwana tendencja w latach 2025-2040	Źródło danych
Cel 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w Gminie Boronów					
1.1. Rozwój oferty usług publicznych	Poprawa dostępności i jakości usług publicznych	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę dostępności i jakości usług publicznych	-	wzrost	Urząd Gminy Boronów
1.2. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności	Wzrost poziomu aktywności społecznej, wzmocnienie lokalnej tożsamości	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 ludności	1,5	wzrost	BDL GUS
1.3. Efektywne zarządzanie i współpraca na rzecz zrównoważonego rozwoju	Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych w gminie, wzrost konkurencyjności gminy w regionie	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć ukierunkowanych na nawiązywanie i wzmacnianie współpracy międzygminnej	-	wzrost	Urząd Gminy Boronów
Cel 2. Wzmacnianie lokalnej gospodarki w oparciu o kluczowe potencjały Gminy Boronów					
2.1. Rozwój przedsiębiorczości i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy	Rozwój przedsiębiorczości, poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy, podniesienie poziomu atrakcyjności inwestycyjnej gminy	Podmioty gospodarcze wpisane do REGON na 1000 ludności	97,5	wzrost	BDL GUS
2.2. Rozwój funkcji turystycznych gminy	Dywersyfikacja lokalnej gospodarki i dostępnych miejsc pracy	Podmioty gospodarcze prowadzące działalność w sekcji I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi)	2	wzrost	BDL GUS
2.3. Wzmacnianie marki gminy Boronów jako dobrego miejsca do życia, pracy i wypoczynku	Podniesienie konkurencyjności gminy w regionie pod kątem osiedleńczym i gospodarczym	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć ukierunkowanych na wzmacnianie marki gminy i jej promocję	-	wzrost	BDL GUS
Cel 3. Zrównoważony rozwój przestrzenno-funkcjonalny Gminy Boronów					
3.1. Podnoszenie poziomu dostępności komunikacyjnej gminy	Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć ukierunkowanych	-	wzrost	Urząd Gminy Boronów

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Wartość bazowa (2023 r.)	Oczekiwana tendencja w latach 2025-2040	Źródło danych
na rozwój systemu transportu zbiorowego					
3.2. Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury społecznej	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury społecznej	Powierzchnia zmodernizowanych, zrewitalizowanych i/lub zagospodarowanych przestrzeni publicznych	-	wzrost	Urząd Gminy Boronów
3.3. Rozwój infrastruktury technicznej	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury technicznej	Długość nowej lub zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej i/lub gazowej	-	wzrost	Urząd Gminy Boronów
3.4. Zrównoważona polityka przestrzenna i odpowiedzialne rozwijanie funkcji mieszkaniowych gminy	Utrzymanie ładu przestrzennego, rozwój funkcji mieszkaniowych gminy	Saldo migracji na 1000 ludności	6,02	wzrost	BDL GUS
Cel 4. Utrzymanie wysokiej jakości środowiska i dostosowanie Gminy Boronów do postępujących zmian klimatu					
4.1. Ochrona środowiska i poprawa jego jakości	Poprawa jakości powietrza, wód i gleby	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć z zakresu informacji i promocji postaw proekologicznych	-	wzrost	Urząd Gminy Boronów
4.2. Adaptacja gminy do zmian klimatu	Wzrost poziomu odporności gminy na negatywne skutki zmian klimatu	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć ukierunkowanych na adaptację gminy do zmian klimatu	-	wzrost	Urząd Gminy Boronów

3. System wdrażania strategii

3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii

Realizacja założeń strategii powinna odbywać się zgodnie z zasadami takimi jak:

- **Partnerstwo** – podmioty realizujące strategię powinny kierować się zasadą równorzędnego traktowania reprezentantów poszczególnych środowisk. Istotne jest zachowanie niezależności poszczególnych podmiotów przy jednoczesnej współpracy na rzecz urzeczywistnienia zaplanowanej wizji rozwoju gminy,
- **Otwartość** – w prace nad realizacją założeń strategii powinni zostać zaangażowani przedstawiciele różnych środowisk i podmiotów, co zagwarantuje interdyscyplinarność zespołów roboczych,
- **Efektywność** – działania, które zostaną podjęte, powinny być zaplanowane w taki sposób, aby umożliwić osiągnięcie wymiernych rezultatów przy oszczędnym wykorzystaniu zasobów,
- **Transparentność** – realizacja założeń strategicznych powinna być jawna, z założeniem udostępniania wszystkich informacji. Istotną częścią działań jest dialog pomiędzy poszczególnymi interesariuszami. Wszystkie podejmowane działania powinny być publicznie przedstawiane oraz konsultowane,
- **Konsekwencja** – wdrażane działania powinny odbywać się w odpowiedniej kolejności, mając na uwadze komplementarność podejmowanych działań. Istotna jest determinacja w osiąganiu założonych celów,
- **Elastyczność** – w przypadku zmieniających się uwarunkowań należy odpowiednio zmodyfikować założenia strategii.

Na system zarządzania strategią składają się trzy główne elementy:

- formułowanie strategii,
- wdrażanie strategii,
- monitoring rezultatów i warunków wdrażania strategii.

System zarządzania składa się z procesów wymagających zaangażowania różnych podmiotów i jednostek, które są niezbędne do skutecznej realizacji założeń strategii. Podział realizacji działań zaplanowanych w strategii zapewni ciągłość prowadzonych prac oraz maksymalizację ich efektywności. Jest on również konieczny ze względu na zróżnicowany poziom oraz zakres odpowiedzialności podmiotów.

Kluczową rolę w **realizacji** zapisów strategii pełnić będzie Wójt Gminy Boronów wspierany przez zastępców, Radę Gminy Boronów, skarbnika i merytoryczne komórki Urzędu Gminy Boronów. W celu sprawnej realizacji strategii rekomendowane jest powołanie Koordynatora Strategii.

Wójt Gminy Boronów	• Przygotowanie projektu strategii przy współpracy struktur Urzędu Gminy Boronów w uzgodnieniu z Radą Gminy Boronów i mieszkańcami (zmiana zapisów w dokumencie w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców) • Zatwierdzenie zadań do realizacji w ramach strategii • Nawiązywanie współpracy z instytucjami, organizacjami i podmiotami (administracji wyższego i niższego szczebla, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi itp.) • Działania lobbingsowe na rzecz realizacji założeń strategii
Rada Gminy Boronów	• Analiza postępów wdrażania strategii • Zatwierdzenie i zapewnienie finansowania dla rocznych oraz wieloletnich programów branżowych i inwestycyjnych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i kierunki działań • Rozpatrywanie wniosków o aktualizację strategii i podejmowanie uchwał w tym zakresie
Skarbnik Gminy Boronów	• Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań wynikających z kierunków działań poprzez umieszczenie konkretnych zadań w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej
Koordynator Strategii (Referat Gospodarki Komunalnej)	• Koordynacja prac na rzecz wdrażania strategii pomiędzy poszczególnymi podmiotami zaangażowanymi w realizację strategii • Przygotowywanie analiz dotyczących miasta w zakresie projektów zrealizowanych ze środków UE w kontekście realizacji strategii • Przygotowanie sprawozdań okresowych z realizacji strategii • Upowszechnianie założeń strategii wśród mieszkańców gminy • Bieżący nadzór nad realizacją strategii i rekomendowanie ewentualnych zmian w strategii
Poszczególne komórki Urzędu Gminy Boronów oraz inne podmioty zaangażowane w realizację strategii	• Opracowanie rocznych i wieloletnich programów branżowych oraz inwestycyjnych w ramach których realizowane będą założenia strategiczne • Realizacja poszczególnych działań strategicznych • Informowanie Koordynatora Strategii o stopniu realizacji zadań oraz przekazywanie danych do monitoringu • Zgłaszanie problemów w realizacji zadań oraz konieczności zmian zapisów strategii

Zgodnie z obowiązującymi przepisami strategia podlega także **monitoringowi** bieżącemu, który polega na cyklicznej analizie stopnia realizacji poszczególnych działań oraz celów strategicznych. Procedura monitoringu opiera się na mierzalnych wskaźnikach, których poziom pozwala ocenić stan realizacji założeń strategii. Monitoring będzie prowadzony corocznie za pomocą zestawu wskaźników opisanych w rozdziale 2.7 Oczekiwane rezultaty planowanych działań

Poszczególne komórki Urzędu Gminy Boronów, jednostki organizacyjne i inne podmioty zaangażowane w realizację konkretnych działań w ramach strategii	Przekazywanie informacji na temat realizowanych działań, w tym wartości wskaźników przypisanych do prowadzonych działań do Koordynatora Strategii - w terminie do końca kwietnia roku następującego po roku sprawozdawczym
Koordinator Strategii (jeżeli nie został powołany to inna stosowna jednostka)	Przygotowanie sprawozdania rocznego z realizacji strategii w terminie do końca maja. Sprawozdanie powinno stanowić część Raportu o stanie gminy, który przekładany jest Wójtowi Gminy Boronów i Radzie Gminy Boronów

Dzięki bieżącemu monitoringowi możliwe jest wykrywanie ewentualnych problemów związanych z realizacją, a w efekcie modyfikacja planowanych założeń zgodnie z aktualną sytuacją, co wpłynie pozytywnie na efektywność wdrażania strategii.

Monitoring bieżący jest podstawą do przeprowadzenia **ewaluacji**, w ramach której oceniana jest skuteczność, efektywność i użyteczność realizowanych działań, jak również trafność i adekwatność doboru zadań i celów wobec zidentyfikowanych potrzeb i wyzwań rozwojowych, co pozwala na podnoszenie jakości interwencji, jej udoskonalenie czy podjęcie decyzji o aktualizacji lub modyfikacji dokumentu.

Rekomenduje się przeprowadzenie minimum dwóch przeglądów strategicznych w okresie obowiązywania strategii – w 2030 r. (ewaluacja on-going) i 2040 r. (ewaluacja ex-post). Ewaluacja będzie opracowywana na podstawie raportów z monitoringu bieżącego. Wynikiem przeglądu będzie sprawozdanie zawierające wyniki monitoringu wraz z oceną poziomu realizacji celów strategicznych. Raporty będą prezentowane Radzie Gminy Boronów przez Wójta Gminy Boronów wraz z rekomendacjami korekt i ewentualnej aktualizacji lub uzupełnienia treści dokumentu.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 z późn. zm.) w art. 10a. ust. 2 zawarto zapis, że podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przeprowadza **uprzednią ewaluację** trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju przed jej przyjęciem (ewaluacja ex-ante). Ewaluacja ex-ante w przeciwieństwie do pozostałych rodzajów ewaluacji jest obowiązkowa – zawarto ją w rozdziale 3.4 niniejszej strategii.

W uzasadnionych przypadkach może zajść konieczność **aktualizacji** zapisów strategii. Decyzja ta będzie podejmowana na podstawie przeprowadzonego monitoringu bieżącego, raportów ewaluacyjnych oraz w związku ze zmianą uwarunkowań rozwoju gminy bądź w jej otoczeniu.

Poszczególne komórki Urzędu Gminy, jednostki organizacyjne i inne podmioty zaangażowane w realizację konkretnych działań w ramach strategii	• Zgłoszenie konieczności zmiany zapisów strategii
Wójt Gminy Boronów	• Przedstawienie Radzie Gminy Boronów wniosku o dokonanie zmian w strategii
Koordynator Strategii	• Wydanie opinii o konieczności przeprowadzenia aktualizacji dokumentu (jeżeli został powołany Koordynator Strategii)
Wójt Gminy Boronów, Rada Gminy Boronów, poszczególne komórki Urzędu Gminy Boronów	• Decyzja o aktualizacji strategii
Rada Gminy Boronów	• Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji strategii • Uchwalenie zaktualizowanej strategii – po uprzednio przeprowadzonych konsultacjach społecznych aktualizacji strategii

3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy Boronów do roku 2040 jest jednym z najistotniejszych dokumentów planistycznych obowiązujących w gminie, ponieważ przedstawia ogólne kierunki jej rozwoju w czterech sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowo-klimatycznej. Ze względu na zróżnicowany charakter strategii istnieje konieczność uszczegółowienia zapisów w niej zawartych w poszczególnych dokumentach wykonawczych. Dokumenty te są planami i programami, zarówno obowiązkowymi, jak i fakultatywnymi, które już obowiązują lub dopiero zostaną opracowane. Do tego typu dokumentów zalicza się dokumenty planistyczne, programy z zakresu ochrony środowiska, programy wspierania polityki społecznej itd.

Cele strategii powinny być realizowane za pomocą dokumentów wykonawczych:

- dokumenty wykonawcze powinny być napisane możliwie przejrzystym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie oraz zawierać podstawowe informacje o dokumencie i wyjaśnienie trudnych pojęć oraz wykaz użytych skrótów,
- każdy dokument wykonawczy powinien zostać poddany konsultacjom zgodnie z wytycznymi dotyczącymi prowadzenia konsultacji, wskazanymi w ustawach i obowiązujących przepisach, jak i wytycznymi obowiązującymi w gminie,
- w dokumentach wykonawczych stanowiących instrument realizacji założeń strategii powinno znaleźć się co najmniej odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań,
- każdy dokument wykonawczy musi posiadać przypisaną komórkę organizacyjną jako wiodącą, odpowiadającą za całościową realizację.

W poniższej tabeli zawarto dokumenty obowiązujące w Gminie Boronów wraz z określeniem ich zgodności z niniejszą strategią (stan na marzec 2025 r.).

Nazwa dokumentu	Data przyjęcia	Uwagi
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boronów	2008 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii. Obowiązuje do końca 2025 r., później zostanie zastąpione Planem ogólnym (Gmina Boronów jest w trakcie opracowania planu ogólnego – Uchwała nr 52/VI/2024 Rady Gminy Boronów z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Boronów).
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Boronów	2019 r. (aktualizacja)	Aktualny, zgodny z zapisami strategii.
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Boronów na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku.	2018 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii. Ze względu na kończący się okres obowiązywania programu, rekomendowane opracowanie nowego dokumentu.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Boronów na lata 2016-2025	2016 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii. Ze względu na kończący się okres obowiązywania strategii, rekomendowane opracowanie nowego dokumentu.

3.3 Finansowanie Strategii

W celu prowadzenia efektywnej i skutecznej polityki rozwoju gminy powinny być wykorzystane wszystkie dostępne środki finansowe. W ramach realizacji niniejszej strategii samorząd jako jej operator oraz inicjator będzie poszukiwał wszelkich dostępnych źródeł, narzędzi, metod i możliwości realizacji określonych celów, aby urzeczywistnić zaproponowaną w dokumencie wizję.

Wśród potencjalnych źródeł finansowania działań, przewidzianych do realizacji w ramach strategii wskazuje się na:

- środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym regionalne, powiatowe,
- środki własne gminy,
- środki pochodzące z budżetu państwa (pozostające w dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy),
- środki funduszy celowych,
- Fundusze Europejskie dla Śląska 2021-2027,
- inne fundusze ze źródeł europejskich, m.in.:
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) - dotyczące finansowania projektów przyczyniających się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu;

- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) - fundusze te mogą zostać wykorzystane na realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które będą zwiększać konkurencyjność lokalnej gospodarki;
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) - odnoszą się do finansowania projektów związanych z poprawą sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy, zwiększeniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnieniem opieki nad dziećmi, podnoszeniem jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracją społeczną, rozwojem usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia;
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) - dedykowane dla projektów związanych z rozwojem cyfryzacji, w tym z rozwojem e-usług oraz wzmocnieniem cyberbezpieczeństwa w przedsiębiorstwach i JST;
 - Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE) - fundusze przeznaczone na szkolenia dla beneficjentów korzystających ze środków Funduszy Europejskich, działania informacyjno-promocyjne oraz rozwój systemu informatycznego umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów unijnych.
- środki sektora prywatnego,
 - kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
 - dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych np. tarczy antykryzysowych.

Biorąc pod uwagę wydatki inwestycyjne Gminy Boronów w latach 2019-2023 wydawano średnio 8,1 mln zł rocznie. Zakładając podobne tempo wydatków inwestycyjnych szacuje się, że łączna wartość wydatków ponoszonych na realizację strategii w okresie jej obowiązywania (2026-2040) wyniesie około 121,5 mln zł. Szacunki będą precyzowane w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową.

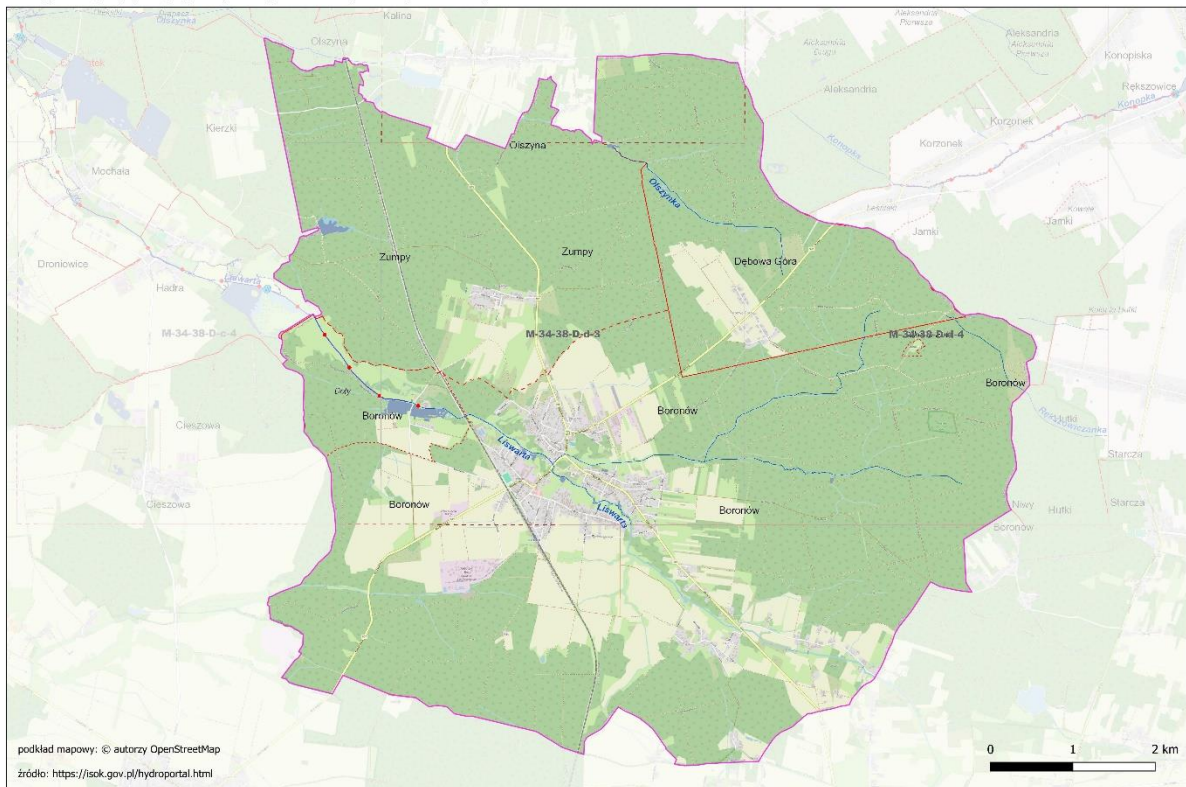
Spis tabel i rysunków

<i>Tabela 1 Cele strategiczne i operacyjne zawarte w Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”</i>	10
<i>Tabela 2 Komplementarność strategii gminnej ze strategią województwa</i>	10
<i>Tabela 3 Cele strategiczne i operacyjne zawarte w Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 roku</i>	11
<i>Tabela 4 Komplementarność strategii gminnej ze strategią ponadlokalną</i>	11
<i>Tabela 5 Działania dedykowane dla OSI w strategii województwa</i>	15
<i>Tabela 6 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Boronów</i>	17
<i>Tabela 7 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Boronów</i>	17
<i>Tabela 8 Działania podstawowe przypisane do poszczególnych JCWP i JCWPd w IIaPGW znajdujących się na terenie Gminy Boronów</i>	18
<i>Tabela 9 Układ hierarchiczny systemu osadniczego Gminy Boronów</i>	44
 <i>Rysunek 1 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Boronów</i>	 49
<i>Rysunek 2 Wybrane ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Boronów</i>	59

Załącznik. Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego

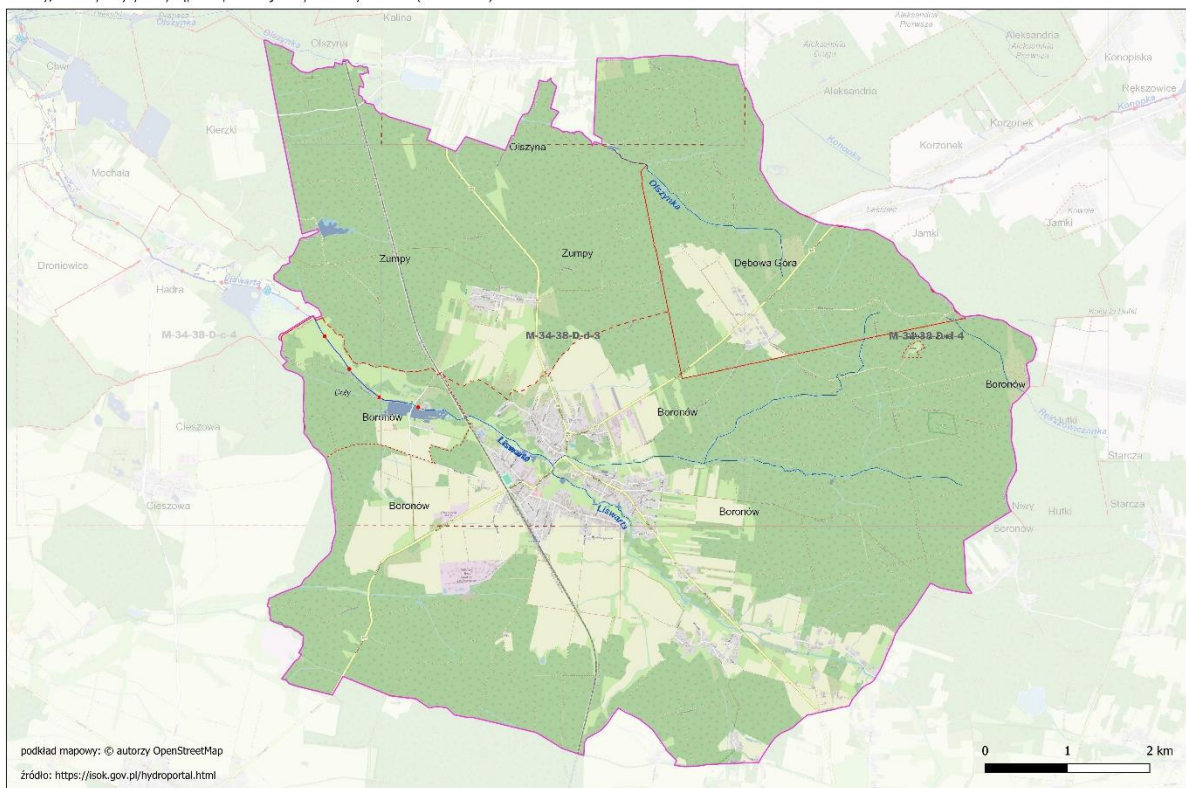
Mapa ryzyka powodziowego

Obszary, na których ryzyko wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat)

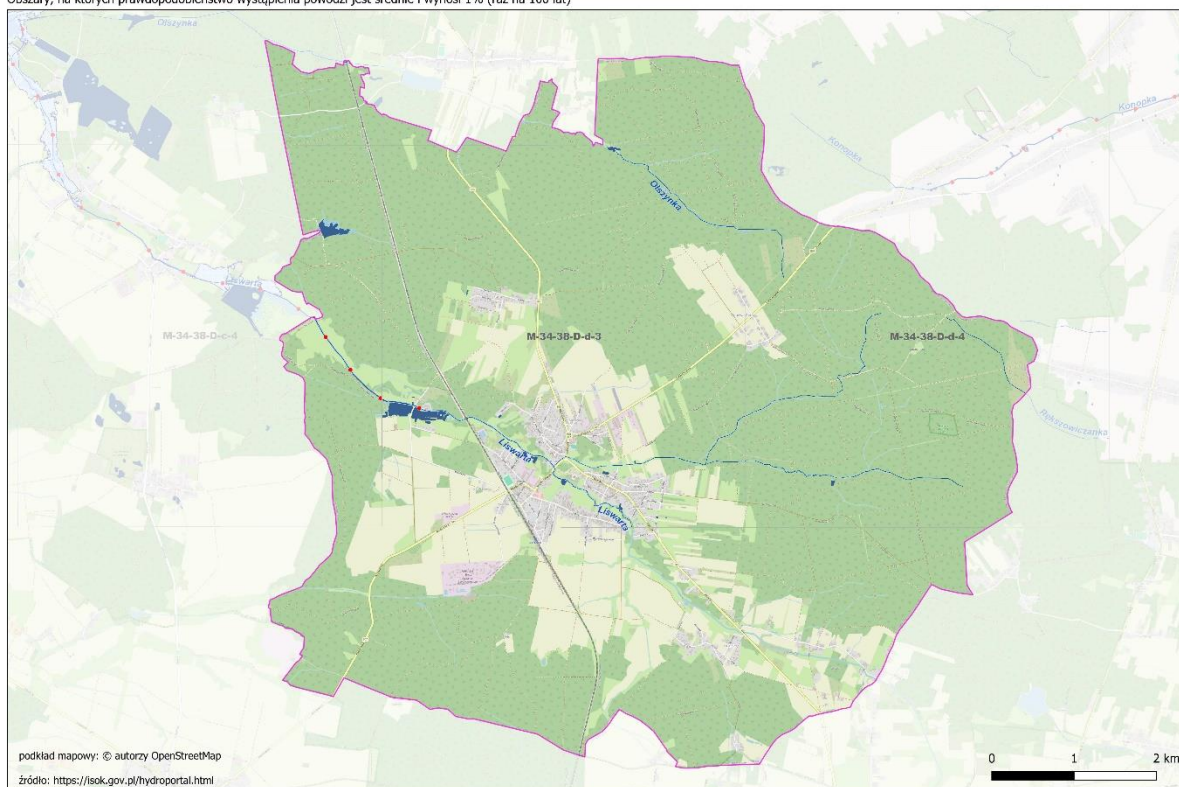
Mapa ryzyka powodziowego

Obszary, na których ryzyko wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

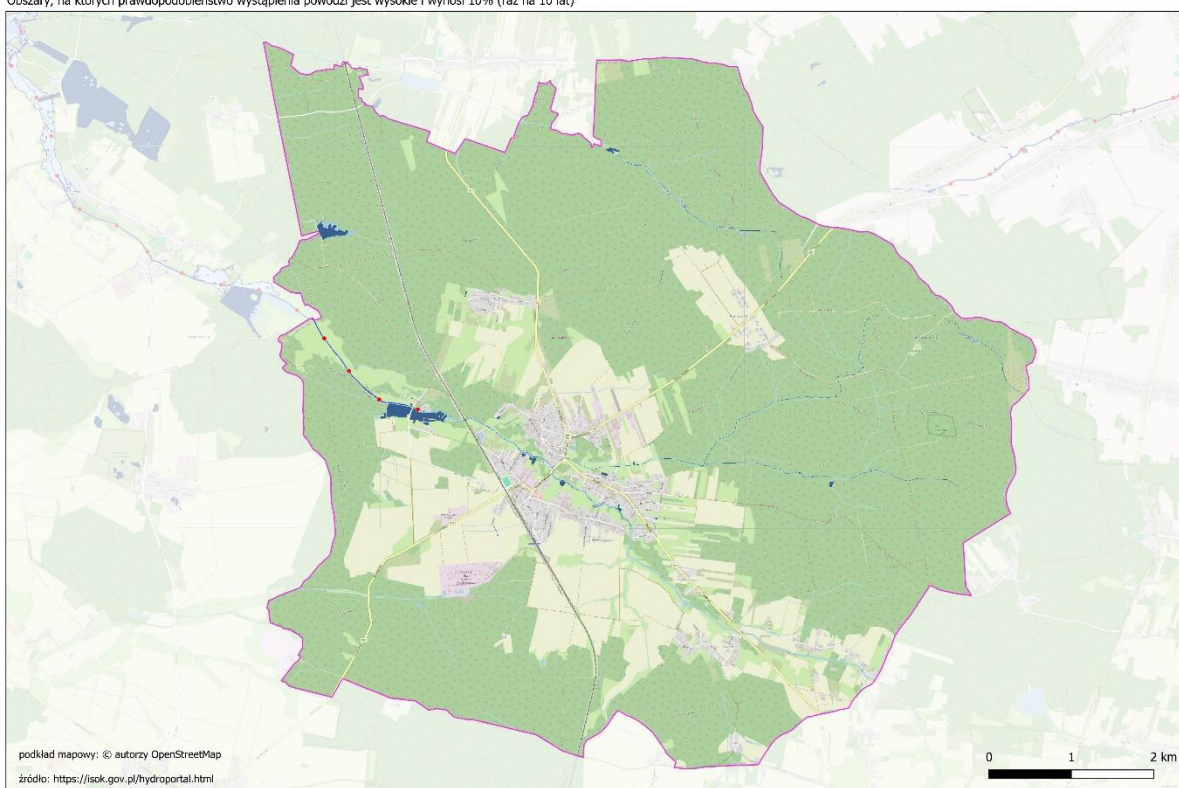

Mapa zagrożenia powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat)

Mapa zagrożenia powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

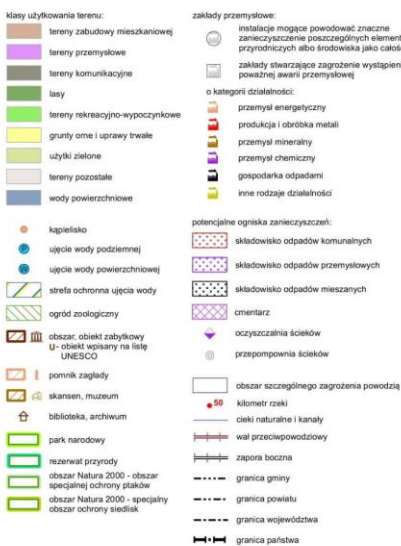
OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

MAPA RYZYKA POWODZIOWEGO

Potencjalne negatywne skutki dla środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej

Potencjalne negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi oraz wartości potencjalnych strat powodziowych

